

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 54. No. 117,
1939. május 26., péntek.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietară: Societatea Anonimă p. editura ziarului Arad Közlöny, în Reg. Publ. Perioadice sub No. 10/1-1938. Trf. Arad.

Erdély érdekei

Ötéves új gazdasági tervről olvasunk a kormány hivatalos lapjában, a „Romania”-ban. A hirdetés szerint a kormány legfelsőbb gazdasági bizottsága elérkezettnek látja az időt arra, hogy az új nemzetközi gazdasági egyezményeknek megfelelőleg módosítsák az Argetoianu-féle öt-éves gazdasági tervet, amely eddig az egész ország gazdaságpolitikáját vezérelte. A román sajtójában már hetek óta folyik a változatos vita arról, hogy lehetséges-e egyáltalán új átcsoportosítás szerint formálni át az ország mezőgazdasági, ipari és pénzügyi élettempóját, és pedig egyik kifejlesztését a másik terhére és általánoságban arra a megállapításra jutnak a vitatkozók, az ország legjobb szakmai vezetői, hogy sokkal erősebben hatnak külföldi, nemzetközi, továbbá független természeti tényezők az egyes nemzetgazdasági termelési munkaterületekre, semmint hinni lehetne egy előre megszabott papírféle kalkulációjának százszázalékos megvalósulásában. Kétségtelenül léteznek technikai eljárások, amelyek az ország mezőgazdasági termelését mennyiségben és minőségben hivatva vannak még értékesebbé tenni az egész nemzetgazdasági élet számára, mint ahogyan az is közismert tény, hogy vannak az országnak számos olyan részei, amelyeknek természeti kincsei nemcsak kiaknázásra, de komoly szakmai felfedezőkre várnak. Ilyen országrész elsősorban is Erdély, az ősi Transsylvania, melynek altalajában aránynál drágább kincsek hevernek évszázadok és talán évezredek óta, anélkül, hogy létezésük tudatánál többet jelentettek volna eddig a fölöttük élő és hétköznapi gondokkal küzdő népek számára.

Semmi esetre sem regionális szempontok azok, amelyek gazdasági köreink figyelmét erre az erdélyi gazdasági kérdéskomplexumra összpontosítják. Látjuk, hogy a legutóbbi gazdasági egyezmények létrejötte óta minő élénk szorgalommal utazgatnak vidékeinken a külföldi küldöttségek gazdasági szakértő-bizottságai, mérnök-specialistái s tudjuk, hogy ez a szorgalom nem a folklór érdekességeinek, sem speciális etnográfiai ritkaságainknak szól. A geológia modern módszereivel mélyebben lehet belátni már a kőzetek nagy könyvének lapjaiba s az ősi természeti kincsek hatalmas leltárát úgy olvassák a szakértők, mint mi az újság betűit. Tudjuk, hogy a Kárpátok láncolatának mindkét alján még óriási, feltáratlan petroleum-mezők hevernek; vasat, mangánt, rezet, cinket, sőt és szenet rejtegetnek eddig érintetlen hegyóriásaink azokon a komoly aranykészleteken kívül, amelyekkel az előbbi kincsek joggal vetekszenek, ha értékben jóval felül nem mulják, a még feltáratlan erdélyi aranyérc-telepeket. Ki ne ismerne a székelyföldi ásványvízforrások rayonjának páratlan gazdagságát és ezzel oly aránytalanul mostoha kultiváltságát? Az egykori csángó-öszföldökről a nyomor ulti át a hegyeken a szorgalmas székely népet s aki maradt, az is csak tengődik a faipari vállalatok fűrésztelepein, vagy elmegy új ipari proletárnak a brassói ipartelepekre. A Székelyföld népére megváltást hozna mai gazdasági állapotából egy olyan x-éves terv, amely rendszeres felépíttségében a székelyföldi altalaj minden folyékony és szilárd kincsenek feltárását, kiaknázását és termelvényeinek kereskedelmi értékesítését tűzné ki feladatául. Ezáltal éppen annak az őslakosságnak nyújtana új keresetforrásokat, amely ezen az istenáldotta területen él. A székelység gazdasági helyzetének jobbítása természetszerűleg eredményezné a nép szociális életének nivó-javulását is, mely mindig a közegészségügyi viszonyok fejlődésével jár együtt és ugyanez a folyamat Erdély többi vidékén ugyancsak hasonló eredményekkel javíthatja fel az egész lakosság életszínvonalát.

Az új külföldi gazdasági egyezményeink gyakorlati végrehajtásainak kiépítése még csak alig, hogy elkezdődött, tehát nincs időszerűbb annál,

Kibővítik rövidesen a román-jugoszláv katonai egyezményt

Öfelsége II. Carol király és Pál jugoszláv régensherceg közeli újabb találkozásjáról ír a francia sajtó

Páris. A francia sajtó minden megjegyzés nélkül közli azokat a londoni forrásból származó jelentéseket, amelyek szerint Öfelsége II. Carol király legközelebb találkozni fog Pál régensherceggel. Londoni jelentések szerint erre a találkozásra azután kerül sor, ha a román-lengyel tárgyalások már megkezdődtek. A jelentések tudni vélik, hogy a király-találkozó célja az lenne, hogy a két ország között jelenleg fennálló katonai egyezményt általánosabb jellegűvé tegyék.

Franciaország engedményeket tesz a békés Olaszország javára

Szabad-kikötőt ajánlanak Djibutiban, továbbá egy tagsági helyet a Suez-csatorna igazgatóságában — Az angol-szovjet egyezmény ügye

London. Grand olasz nagykövet hosszas távollét után csütörtökön visszaérkezett Londonba. A Daily Express szerint Grand fontos szerepet fog vinni a francia-olasz béke elintézését célzó megbeszélések körül, amelyek Róma, Páris és London között folynak. Franciaország hajlandó szabadkikötőt adni Djibutiban az olaszoknak, hajlandó továbbá egy tagságot adni a Suez-csatorna igazgatóságának tanácsában. Olaszország azonban két igazgatói állást követel. A tuniszi kérdést is könnyen el lehet intézni, ha a franciák meggyőződnek, hogy az olaszoknak nincsenek katonai szándékaik Tuniszban.

Oroszország lemondott Beszarábiáról az angol-szovjet egyezmény érdekében az Evening Standard jelentése szerint

London. Az Evening Standard bucaresti-i levelezője megbízható helyről úgy értesült, hogy Öfelsége II. Carol király a román-szovjet meg nem támadási egyezmény megkötését pártolja. Az angol lap azt írja, hogy Potemkin legutóbbi

bucaresti-i látogatása során elintézték a két ország között fennálló ellentéteket. Oroszország lemondott Beszarábiáról és megígérte, hogy a román-orosz kereskedelmi kapcsolatokat teljesíteni fogja.

Mit tartalmaz az új angol-szovjet-ajánlat?

London. Chamberlain miniszterelnök csütörtök délelőtt Edinburghba utazott, ahol nagyobb beszédet mond a skót egyház közgyűlésén. Majd pénteken visszatér ismét a fővárosba és onnan szombaton újból elutazik hétvégi szabadságára. Az angol sajtó

befejezett tényként könyveli el az angol-szovjet megegyezést. A lapok szerint a tüdővatos Chamberlain nem nyilatkozott volna szerdán délután az angol alsóházban olyan határozottan, ha komolyabb nehézségektől kellene tartani.

Maga a szöveg, amelyet most dolgoznak ki, az egyezmény védelmi jellegét fogja hangsúlyozni. A délutáni lapok szerint a moszkvai an-

gól nagykövet utasítást kapott az angol külügyi hivataltól, hogy Chamberlain miniszterelnök alsóházi nyilatkozatát hivatalos formában közölje Molotov népbiztossal. Az olasz lapok London behódolásának jellemzik a szovjet feltételeinek Moszkva részéről való elfogadását. A francia hivatalos körök nagyon kedvezően fogadták Chamberlain miniszterelnök tegnapi kijelentéseit és úgy vélik, hogy az angol minisztertanács állásfoglalása után az angol-szovjet megegyezés biztosra vehető. A Petit Parisien szerint Chamberlain miniszterelnök nyilatkozata teljesen megfelel azoknak a reményeknek, amelyek a genfi eszmecsere után keltek életre.

hogy illetékes nemzetgazdasági tényezőink abban az értelemben intézményesítsék az egyezményekben lefektetést nyert elveket, hogy gyakorlati alkalmaztatásuk új mechanizmusában az őslakosság minden egyes rétege elsősorban és nemzetiségi különbség nélkül vegye ki a maga részét. Az irányított termelési rendszerek és szabad zónák világában csak úgy keressen az idegen érdek, ha az ország lakói elsősorban nyernek jövedelem többletet, gazdasági értékjavulást és szociális jobbléte.

A Reuter-iroda politikai levelezője szerint az angol-szovjet szerződés megkötésével kapcsolatos angol javaslat három főbb pontot tartalmaz. Az első pont: kölcsönös szelvényültetésre vonatkozó egyezmény megkötése, amely akkor lép életbe, ha a három szerződő fél bármelyikének Angliának, Franciaországnak, vagy Oroszországnak területe ellen támadás indulna. Ennek az egyezménynek végleges megkötése előtt a három ország részéről külön-külön nyilatkozatot tesznek a fenti szerződés szövegének értelmében.

2. Amennyiben a három nagyhatalom által biztosított államok bármelyikét támadás érné, úgy a szerződő felek nyomban tanácskozára illeik össze, hogy megtervezzék a szükséges intézkedéseket.

Annak kérdése, hogy mely államok használhatják ezt a biztosítékot, azt későbbi időpontban tárgyalják meg.

Megkívánják azonban, hogy minden biztosított állam a támadás esetében először erőteljes ellenállást kell kifejtson ahhoz, hogy életbe lépjen a vállalt védelmi biztosíték megadása.

3. A szerződő három nagyhatalom vezérkarai megbeszéléseket folytatnak annak megvitatása érdekében, hogy minél hatásosabbá tegyék a szárazföldi, tengeri- és légi-együttműködésüket egy esetleges támadás esetére.

A Reuter-iroda levelezője még megállapítja, hogy bár az angol előterjesztés nem fedl mindenben a szovjetorosz javaslatokat, mégis teljesen megfelel a három szerződő fél elgondolásainak.

A angol-szovjet egyezmény Halifax lord politikájának „koszorúja”

Valamennyi angol lap örömmel vette tudomásul Chamberlain azon nyilatkozatát, hogy a szovjettel való egyezményt a közeli napokban megkötik. A Daily Herald azt írja, hogy a Szovjetunió val való egyezmény megkötése megkoronázza Halifax lord politikáját. Az angol külügyminiszter ez utóbbi időben mindenkor megelőzte a kabinet többi tagjait elhatározásaiban. A News Chronicle azt írja, hogy az angol közvélemény nagy megelégedéssel vette tudomásul az angol-szovjet egyezmény megkötésének közeli időpontját. A Daily Herald szerint pedig az egyezmény aláírásának híre rendkívül megnyugtatólag hatott, mert ennek beláthatatlan következményei lehetnek.

Berlin csalódása

Berlin. (Radur). Német hivatalos jegyzék állapítja meg, hogy a német birodalom fővárosának politikai köreiből hangsúlyozzák, hogy azok az angol és francia részről megnyilvánult fáradozások, amelyeket a szovjettel történő megegyezés érdekében tettek, valamint azok a nyilatkozatok, amelyeket az angol és francia külügyminiszterek az egyezmény megkötésével kapcsolatban tettek, azt bizonyítják, hogy a nyugati nagyhatalmak visszautasítják a tengelyhatalmaknak azt az utolsó ajánlatát, — ahogy a Giornale d'Italia is írja, — hogy „békés úton egyezzenek meg az európai kérdések ügyében”.

Tudott dolog ugyanis, hogy az olasz hivatalos Giornale d'Italia legutóbbi számában kihangsúlyozta, hogy azt a szövetségi s baráti szerződést,

amelyet az elmúlt napokban írtak alá Olasz- és Németország részéről, a tengelyhatalmak úgy tekintik, hogy az valamennyi függőben lévő kérdésnek békés úton való rendezését szolgálja. Ha ezek után Angliában és Franciaországban még mindig új rendszerekül beszélnek, az nem jelent mást, mint újabb felét annak, hogy a nyugati nagyhatalmak a bekerítési politikát folytatják.

Lőszergyártási minisztérium Angliában

Sir John Simon angol kincstári kancellár csütörtökön nyújtotta be az angol alsóházban a lőszergyártási minisztérium felállításáról szóló törvényjavaslatot. A törvényjavaslat hat pontból áll. 1. A lőszergyártás terén elsőseget biztosít a kormánynak. 2. A lőszergyártás elégtelensége esetén megadja a lehetőséget, hogy a szükséghez mérten rekvirálásokat hajtsanak végre. 3. Raktárokat foglaljon le. 4. A szerződéses vállalatok fizetési és fizetési könyveit felülvizsgálhatja és az árakat megállapíthatja. 5. A vállalatok védelméről gondoskodik. 6. A megkívánt esetekben a kifogásolt vállalatokat teljes egészükben átvegye.

Az angol fővárosban Délafrika védelmének megszervezésére, valamint közmunkák céljaira csütörtök reggel ötmillió fontsterlinges kölcsönt legyeztek le.

Délafrika részére szükséges ötmillió angol fontsterling kölcsön 15 perc alatt nyert fedezetet.

Hore Bellsha moszkvai delegációja

A Jour című párisi lap jelentése szerint Hore Bellsha angol hadügyminiszter rövidesen több katonai szakértővel Moszkvába utazik. Az angol hadügyminiszter személyesen akar érintkezésbe lépni a szovjet hadsereg vezetőivel és meg akar győződni a szovjet hadsereg értékéről és szerzettségéről.

A Reuter ügynökség tudósítójának jelentése szerint Moszkvában csütörtök este kezdődött meg a legfelsőbb szovjet nagytanács első ülészaka. Ennek a tanácsnak 1200 képviselő tagja van. A tárgysorozat legfontosabb pontját a külpolitikai vita képezi, amelyet Molotov beszámolója nyit meg. Foglalkoznak még az ülészakon nemzetvédelmi kérdésekkel, a harmadik ötéves tervvel, valamint az év folyamán lemondott népbiztosok helyének betöltésével.

Hivatalos angol körök alaptalannak minősítik azt a külföldön elterjedt hírt, amely szerint Hore Bellsha angol hadügyminiszter a közeljövőben Moszkvába utazik.

A szatmári törvényszék és a nagyváradi Tábla tárgyalása között — megszűnt egy köztársaság

Miközben a devizakihágásért elítélt halmi-i cseh pénztáros a Táblához felebbezett, megszűnt Csehszlovákia

A táblai idézés már nem találta meg helyén a vádlottat

Nagyváradról jelentik: Csehszlovákia még meg volt, amikor a halmi-i határállomás rendőrsége megállapította, hogy Bodea Antoniu cseh állampolgár, a halmi-i vasuti pénztár alkalmazottja deviza kihágást követett el. Halmiban ugyanis határállomás lévén, román és cseh vasuti pénztár van és a cseh pénztárban dolgozott Bodea Antoniu. Ebben a minőségben követte el a devizakihágást is, amikor egy Ferenc József nevű egyéntől megvásárolt 250 cseh koronát öt lelével és egy Artena Dallas görög alattvalónak ezer leiert 142 cseh koronát adott.

A halmi-i vasuti rendőrség leleplezése után a Banca Nationala feljelentést tett Bodea Antoniu ellen devizakihágás címén s így került az ügy a szatmári törvényszék elé.

Még akkor is meg volt Csehszlovákia, amikor a szatmári törvényszék tárgyalásra tüzte ki Bodea Antoniu devizakihágási pörét.

Ötvenezer lej pénzbírságra ítélték a halmi-i határállomás cseh pénztárnokát.

Bodea Antoniu az ítélet ellen felebbezést jelentett be a nagyváradi ítélőtáblához.

Amíg a felebbezés a szatmári törvényszéktől megérkezett a nagyváradi ítélőtáblához és itt tárgyalást tüzte ki a felebbezés ügyében. Európa

térképén egy kis változás történt: megszűnt Csehszlovákia! A nagyváradi ítélőtábla második szekciójának jegyzője azonban minden változat ellenére is Halmiba küldte ki az idézést Bodea Antoniu cseh alattvaló címére, hogy jelenjen meg devizakihágási ügyének felebbezési tárgyalásán. Tegnap délelőttre volt kitűzve a felebbezési tárgyalás, de azon a vádlott nem jelent meg, mikor

után az idézés nem találta meg Halmiban Bodea Antoniu. A megszűnt köztársaság egykori ajattvalója ismeretlen helyen tartózkodik.

Tekintettel arra, hogy a joggyakorlat nem ismer ilyen esetben sem kivételt, a legközelebbi tárgyalásra, amelynek dátuma július 7. kifüggesztés után idézik meg a valutával manipuláló vasuti pénztárost.

Kevés remény van azonban hozzá, hogy a tárgyaláson megjelenjen, azóta ki tudja merrá sodorta végzete a megszűnt köztársaság polgárát, aki megelégedkezve a tiltó rendelkezésekről, valutával kereskedett.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

A veszélyes kaland

Írta: J. BRUNO-RUBY

Mikor Charlotte Párisba érkezett, egyszerre felfedezte azt az életet, amelyről eddig halvány fogalma se volt. Férjével, Louis Hussonnal, a történésszel, aki az istenhátamögötti Montmortle-Pichen senkitől se olvasott szakmunkákat írt, egy szép nap Párisba költözött, akkor ugyanis, mikor férje szülei meghaltak és váratlanul nagy örökséget hagytak rájuk. Husson azért jött Párisba, hogy közelebb legyen a Nemzeti Könyvtárhoz, Charlotte pedig, hogy beleveesse magát az életbe. S miatt Louis a rue de Richelieuben gubbasztott naphosszat, Charlotte hozzálátott, hogy új életűkhöz méltóan rendezkedjék be.

Mindenekelőtt keresett egy lakást valamelyik vadonatúj házban, amelyben mindenféle modern gépezet pótolja a költséges cselédtartást. Talált is egy gyönyörű kubista-futurista lakást s úgy járt, mint az az angol, aki pinárához egy illő hamutartót, a hamutartóhoz egy illő asztalt, az asztalhoz illő szönyegyet, a szönyeghez butort, a butorhoz végül házat vásárolt: a régi butor hasznavehetetlen volt a modern lakásban, úgyhogy Charlotte újonnan rendezkedett be. Teljesen kicserélte ruhahatárát s teljesen átalakult modern párisi hölgyvé. Ugy találta, hogy modern barátokra is van szüksége, sőt végül rájött: modern gondolkodásra is.

Es elérkezett az a nap, amikor rájött arra, hogy a modern párisi hölgy nem lehet hüszéges. Charlotte el volt szánva, hogy tökéletes párisi asszonnyá válik és így engedett a „kényszernek”: elhagyta, szeretőt fog tartani. Mingyárt ki is választotta barátját: egy spanyol festőt, José

Garcíát, aki kitűnően táncolt rumbát és egy hét óta minden nap pontosan ugyanabban az órában felhívta telefonon és találkat kért tőle. Charlotte el is indult egy szép nap a festőhöz, aki minden áldott nap közölte, hogy hat órák várja.

Igen ám, de amikor az uccára ért, Charlotte egyszerre pokoli lelkiismeretfurdalást kezdett érezni. Louisra gondolt, aki otthon üldögélt és könyvek között böngészett. De azután megmondta, hogy a lelkiismeretfurdalás egyáltalában nem modern dolog és annál határozottabban léptekkel sietett a spanyol festő lakása felé. Ugy gyötörte a nyugtalanság, hogy valósággal beugrott a liftbe, úgy sietett, hogy észre se vette, hogy a festő lakásának ajtaja nyitva van. Nehogy utolsó pillanatban vidéki kispolgárnő módjára még meggondolhassa magát, gyorsan betaszította az ajtót és belépett José Garcia lakásába.

— A festő ugylátszik várta. Virág, gyümölcs, szendvicsek, ital az asztalon a kerevet előtt, félmohály, állólámpa — minden volt ott, ami egy találkához kellett. De Charlotte, mikor belépett, felsikoltott: a lámpa alatt vértócsában hevert José Garcia, üveges szemmel, mozdulatlanul, hosszú törrel a szívében.

Charlotte egy pillanat alatt átlátta a helyzetet. Nem lesz ember a földön, aki el fogja hinni, hogy nem ő ölte meg a festőt. Elájult.

Mikor magához tért, két ember hajolt föléje és kérdésekkel halmozta el. Charlotte zokogott. Megmondta a nevét és a lakása címét, de többet nem tudott mondani. A két ember felszegtette, levitte a lépcsőn, beültette egy autóba és egvensen a rendőrségre vitte.

Három napig volt vizsgálati fogságban. Fásul-

tan várta, mi fog történni. Férjéről nem mert kérdezősködni. Egy nap egy ügyvéd jelentkezett nála, férje küldte. Charlotte nem tudott neki semmit mondani. Ki hinné el a meséjét? Louis lenne az egyetlen, de hogy merien csak valaha is Louis szeme elé kerülni?

Egy szép reggel azután meglepetés érte: A vizsgálóbíró elé vezették, aki közölte vele, hogy José Garcia gyilkosát véletlenül elfogták, mindent bevallott, lenyomozták, hogy igazat mondott, úgyhogy Charlotte szabad.

Az volt az első gondolata, hogy öngyilkos lesz. Szinte bémultan tűrte a formáságokat, ment szobáról-szobára, írt alá iratokat, amíg végül egyszerre a fogház kapuja előtt találta magát. Szétnézett. Szilárdul el volt tökévelve, hogy egvensen a Szainának megy. Ekkor egyszerre egy ismerős arcot látott meg és egy kéz lategetett fejéje egy autó ahlakából.

Charlotte ösztönösen megfordult és menekülni akart. De Louis kiugrott az autóból, utána sietett és karonragadta. Szelid erőszakkal kényszerítette, hogy üljön be a kocsiába. Charlotte észrevette, hogy az autó tele van poggyással. Egyszerre sírni kezdett.

— Louis, esküszöm, hogy nem esaltalak meg, esküszöm rá... elvesztettem a fejemet itt Párisban...

— Ha megcsaltál volna, — mondta Louis szeliden — akkor is én kérnék tőled bocsánatot. Én vagyok a hibás, hogy nem törődtem veled eleget...

Charlotte zokogva borult férje vállára. Louis csendesen mondta:

— Most pedig megyünk Montmortba. Haza

Vasuti balesetet okozott az esőzések következtében lezuhant sziklatömb

Bucurestiből jelentik: Az Olt völgyében Jiblea és Lotru állomások között az esőzések következtében egy szikla meglazult és a 2562-es számú személyvonat elhaladása előtt a pályatestre esett, amelyet ötven méternyi hosszúságban befedett. A sötétség miatt a sziklát a mozdonyvezető nem vehette észre és ennek következtében a vonat kikiszlott. Szerencsére a kisiklás emberáldozatot nem követelt. Az utasokat átszállás utján juttatták tovább. Megállapítást nyert, hogy a pályafelügyelő nem volt helyén és ezért állásától felüggesztették.

A nagy tubus Lei 28.— A kis tubus Lei 18.—

Aradi fogász érve'ésére

Kedvezően döntött a Semmitőszék az utólag esküt tett vasutasok ügyében

Az Általános Nyugdíjpénztár fizeti a nyugdíjat

Bucurestiből jelentik: Tíz év óta húzódó nyugdíjkérdésben hozott elvi határozatot a Semmitőszék 1939. május 25-iki ülésével. Az 1929. augusztus 20-iki törvény megengedte, hogy a volt köztisztviselők, akik az impérium átvételkor a hűségükért megtagadták, azt utólag letégyék és nyugdíjjogosultságot biztosított nekik azon törvények és szabályok értelmében, melyek állásuk elhagyása idején életben voltak.

A vasutasok le is tették a hűségüköt, de nyugdíjat nem kaptak, mert akár az Általános Nyugdíjpénztárhoz, akár a Vasuti Munkássegélypénztárhoz folyamodtak, mindegyik kitért a fizetés elől és a másik pénztárhoz utasította a folyamodókat. Közigazgatási perrel kellett végre is minden nyugdíjasnak kényszeríteni a két pénztárt, hogy érdemben döntsön a nyugdíjkérdések felett.

Az érdemi döntés csak akkor történt meg, amikor további jogorvoslatokkal nem lehetett élni és egyáltalán nem volt kedvező a nyugdíjasokra. Mindkét pénztár elutasította őket azon a cí-

men, hogy nincsenek a volt MÁV. nyugdíjpénztári tagoknál nyugdíjviszonyban.

A nyugdíjasok dr. Sugár Jenő aradi ügyvéd utján megfelelőzték az elutasítást a Curte de Conturi-hoz, amely

az Általános Nyugdíjpénztárral szemben megítélte a nyugdíjasok járandóságát.

Az Általános Nyugdíjpénztár a Curte de Casatiehez élt felülvizsgálattal, ahol tavaly ősszel nézeteltérés támadt a kérdésben, úgyhogy 11 tanács elé utalták az ügyet, amely e hó 25-én meghozta elvi jelentőségű döntését és úgy ítélte, hogy

minden utólag esküt tett volt MÁV. alkalmazottnak, ha a MÁV. nyugdíjintézetének tagja volt, az Általános Nyugdíjpénztár köteles a nyugdíjat fizetni.

Ezzel eldőlt a CFR, munkáspénztár és az Általános Nyugdíjpénztár közötti nagy vita és az utólag esküt tett nyugdíjasok tíz évi küzdelem után végre hozzájuthatnak nyugdíjukhoz.

További egy évre meghosszabbították a halálbüntetés alkalmazását

Bucurestiből jelentik: A Monitorul Oficial mai számában rendelet-törvény jelent meg, amelynek értelmében az egy évi próbaidőre bevezetett halálbüntetést az alkotmányban előírt büncselekményekre további egy esztendőre meghosszabbították.

„Érdemes-e gyávának lenni abban az országban, ahol Szabó Dezső magyar maradt?”

Szabó Dezső drámai erejű beszéde a születésnapjára rendezett ünnepségen

Budapestről jelentik: Kedden este a Városi Színházban mintegy 2500 főnyi közönség ünnepelte Szabó Dezső, a nagy magyar író 60-ik születésnapját. Az ünnepségen neves művészek szerepeltek. A műsor végén Szabó Dezső mondott beszédet.

— Csoda történt velem — ugymond — az előadás alatt megelevenedett egész életem, bepergett előttem egész multam, láttam Kolozsvárt, Pestet és Páriszt. Mégegyszer végigéltem az életet végtelen örömeivel és termékeny bábataival. Nincs semmi panaszom az életemmel szemben, mert sohasem építettem fel magamnak a hűség és érvényesülés bálványát. Volt harc és volt jószág és az életnek első nagy tanulságát így foglalhatom össze: hagytam élni magamat. Nem voltam ugyan sohasem bohém, de sohasem néztem a reggeli, vagy ebéd biztonságát. Soha nem alkudoztam és nem alkudtam meg semmivel és mégis itt vagyok 60 évvel. Ezt a kérdést intézem tehát a magyar ifjúsághoz: Érdemes-e gyávának, érdemes-e megalkuvónak lenni abban az országban, ahol Szabó Dezső magyar maradt.

Az író ezután összefoglalta az élet nagy tanulságait a következő három pontban:

1. Hinni kell abban a magyarságban, a mely kitermelte ezt a csodálatos nyelvet, Európa legcsodálatosabb muzsikáját, mert ebben a nemzetben életerő van.

2. A magyarságot pedig a dolgozó magyarok millióiban és főként a magyar parasztságban kell keresni s arra kell törekedni, hogy ezt az ősi, életerős parasztságot egy új demokráciában középosztállyá emeljük. Az így kiteljesedett magyar népnek meg kell találnia a kapcsolatot Kelet-Európa népeivel, amelvekkel sok közös érdekünk van. Össze kell fogni a valamennyiünket fenyegető közös veszély ellen.

3. Éleszteniünk kell a törhetetlen magyar életakaratot, ki kell tartanunk független és önálló magyar államiségünk mellett s mindenkinek, aki mást hirdet, pusztulnia kell a magyar életből.

Szabó Dezső végül meghatott szavakkal köszönetet mondott az ünnepség rendezőbizottságának, a szereplő művészeknek és a közön-

ségnek. Volt még egy-két keserű és ironikus szava azok felé, akik távolmaradtak az estélytől. Beszédét az Elsodort falu zárószavaival fejezte be: „Teljes tüdővel beleordítom az erdő roppant hárfájába: magyar vagyok, magyar vagyok!”

Ezután tisztelgő küldöttségek vonultak fel s az ünnepség a késő éjszakai órákban ért véget.

Új, gazdag olajforrás tört fel Magyarországon

Budapestről jelentik: A zalai petroleum vidéknek újabb szenzációja van. Magyar Szent Miklóson is feltört az olaj. A hely Liszétől északkeletre fekszik Kanizsa közelében. Az új forrásból származó olaj kitűnő minőségű és napi 4—5 vagonra lehet számítani. Szakértők véleménye szerint a jövő évtől Magyarországra egyetlen liter kőolajat sem kell külföldről bevinni.

Német—csehszlovák incidens a nemzetközi postaügyi kongresszuson Buenos Airesben

Buenos Aires. (Rador.) A nemzetközi postaügyi kongresszuson a német delegátus az utolsó pillanatban kijelentette, hogy nem írja alá a kongresszus által kidolgozott egyezményt, mert Csehszlovákia önálló államként szerepel a hozzájárulók között. Olaszország és Magyarország megbízottai szolidárisaknak jelentették ki magukat Németország képviselőjével. Escobar a kongresszus elnöke kijelentette, hogy Németország elhatározása jelentőség nélküli, mert az egyesület szabályzata 1940. év végéig ad határidőt az aláírásra. A német delegátus meglepetésszerű magatartásával befolyásolni akarta a többi delegátust is, mert az utolsó pillanatra halasztotta kifogásait a kongresszuson résztvevő csehszlovákiai delegátus jelenléte miatt.

Itt írjuk meg, hogy 120 cseh pilótatiszt és altiszt, akiknek sikerült Csehországot elhagyni Gnydiába utaztak, ahonnan Franciaország felé folytatják utjukat.

Előkelő angol házaspár lesz a Straja Tarii vendége Bucurestiben

London. (Rador.) Lord és Lady Sommestht magasabb intézkedésre a Straja Tarii parancsnoksága meghívta, hogy vegyenek részt a június nyolcadiki ünnepségeken. Sommesth lord Baden Powell helyettese és az angol cserkészparancsnoka, a lady pedig a cserkészlányok parancsnoka, Mihai nagyvaida angliai látogatása során a Sommesth-házaspár vendége volt.

„URANIA-PREMIERMOZGO" TEL.: 12—32
Muzsika... kaland... szerelem!

„Nápoly, a csókok városa"

Viviane Romance, Tino Rossi
5, 7, 15, 9, 15. Gyönyörű melódiák és csodás panorama!

Két világrész szokásai keverednek az angol királyi pár kanadai látogatása alkalmából

Súlyos „atmoszferikus zavarok” mutatkoznak a kanadai és az angol felfogások között — A megsértődött washingtoni riporternők esete

Londonból jelentik: Évtizedek óta „menetrend szerű pontossággal” közlekednek a hajók Európa és Amerika között és

épp az angol királyi hajójának, az „Empress of Australia”-nak kellett két napi késéssel Kanadába érkeznie...

Az időjárás viszonyaitól tehetetlen minden előrelátás. De ezuttal gyanakodva kérdezik Angliában, vajjon nem lett volna-e az egész amerikai programot felborító késés elkerülhető. Érthető, hogy a királyi utazásnál a lehető legnagyobb óvatosságot tanusították. De utóvégre mégsem csökkéntesség, hogy a világbirodalom uralkodója és királyi hitvese átláthatatlan ködtől körülzárva, jéghegyek között eltorlaszolt hajón fagyoskodik az óceánon, miközben Kanada földjén száz- és száz-ezrek éjt napallá tevő izgalommal várják a fejedelmi vendégeket. Egy másik gőzös, mely az „Empress of Australia”-val hagyta el az angol partokat, simán utat tört magának a jéghegyek között a két nappal előbb berutott Quebecbe. Egyelőre nem akarják zavarni a királylátogatás ünnepségeit a felelősségrevonással. De elkövetkezik az ideje annak, amikor majd nyíltan is felvetik az utóatfűtlen hangoztatott három kérdést:

1. Miért választották a legészakibb utvonalat?

2. Miért csökkentették le fölöslegesen a hajó sebességét...?

3. Miért tüzték ki a látogatás időpontját olyan napra, amikor az Európából Kanadába vezető utvonalon nem nyújt teljes biztonságot?!

A szakértői megállapítások szerint 20 év óta nem volt olyan kedvezőtlen az időjárás az Atlanti Óceánon, mint a királyutazás napjaiban. Az is tagadhatatlan, hogy az uralkodó hajóját még attól a szemernyi kockázattól is meg kellett kímélni, melytől a rendszeres forgalmat lebonyolító óceánjárók sem riadnak vissza.

Megsértették a riporternőket

Tisztában kell lennünk azzal, hogy ez az utazás valójában merész kísérlet. Angol királyi még sohasem tette Amerika földjére a lábát! Sikeres, hogy ez a hathetes amerikai körut áthidalja a felmérhetetlen különbségeket az amerikai és európai felfogás, szokás és életstílus között? Minden egyes lépésnél bebizonyosodik, hogy

súlyos „atmoszferikus” zavarok mutatkoznak. A washingtoni angol nagykövét, Sir Robert Lindsay felesége például meghívta magához az amerikai lapok újságíróit. Készen állt a legjobb szándékkal informálni vendégeit a fogadtatások társadalmi külsőségeiről. Ebből a kis előjátékból azután

szörnyű botrány keletkezett.

A nagykövetné ellen száz és száz lap a „sznobizmus” súlyos vádját emelte. Az amerikai riporternők elkényeztették itt teremtések, akik megszokták, hogy Eleanor Roosevelt mint barátnőket kezelje őket, akikkel bizalmasan elcséveg. Az angol nagykövetségi palotában azonban

le sem ültették őket, kérdéseiket válasz nélkül hagyják és gépirósos kommunikét nyomtatják a kezükbe.

Ez az udvari stílusban fogalmazott nyilatkozat Angliában a lehető legtermészetesebbnek tűnik. Az amerikaiak komikusnak, sőt felháborítóknak tartják.

Négy város elszánt vetélkedése

Kellematlanságok származhatnak abból is, hogy a királyi pár a két napos késés miatt kénytelen lesz kanadai programját megrövidíteni. Ne felejtjük el, hogy Kanada, éppúgy mint az USA, különböző tekintélyes önkormányzatot élvező és más politikai árnyalatú államból áll. Mindezek az államok, bár egyesültek a kanadai államszövetségbe, elszánt vetélkedést folytatnak egymás között.

Különösen kirívó ellentétek vannak a francia és angol Kanada között, ahol a nyelvi és faji különlegességen kívül vallási és politikai szakadékok is mutatkoznak. Montreal, Ottawa, Quebec, Toronto egyaránt

felháborodással fogadták még csak a gondolatát is annak, hogy épp ez vagy az a város rövidüljön meg a késés miatt.

A legnagyobb diplomáciára volt szükség, hogy a vihar elsimuljon.

Azután meg vannak ilyen dolgok is. Kanada katonasága és rendőrsége nem elegendő, hogy megfelelő diszorséget szolgáltasson az egész ut-

vonalon. Önkénteseket toboroztak tehát a fegyveres szervezetek kiegészítésére. Amikor kiderült, hogy nem a szolgálati idő és a harctéri érdemek alapján ejtették meg a választást, hanem az angol felfogásokhoz híven, lehetőleg jötermetű egyforma magas férfiakat szemeltek ki a célra, megint csak kiobbant az ellentét az óvilági és újvilági felfogások között. Vajjon azok, akik a harctéren vérezték a királyért és hazáért, érdemtelenebbek-e a kiüntetésre, mint a véletlenül nagyraott fiokok? ... Hiába hivatkoztak a rendezők az angol gárda példájára, a kanadai logika nem volt fogékony európai érdekei iránt.

Az angol királyi reprezentációs tréningje

A királyi pár maga tisztában volt azzal, hogy milliók és milliók kritikus kíváncsisága fogja kísérni minden mozdulatukat. Ennek megfelelőleg tették meg személyes előkészületeiket. A királyné, akinek öltözködése pár év előtt nem elégítette ki a mondán divathölgyek igényeit, hosszú heteket áldozott toaletti összeállítására. Körülbelül ötven különböző ruhát vitt magával és mindegyiket külön-külön próbálta fel. Különn problémát okozott a

Bojkotálni akarták az angol királyi párt a kanadai ötös-ikrek!

Még mielőtt az uralkodópár Kanadában partaszált, a jellemző és jóízű anekdoták egész tömege érkezett Londonba.

A Dionne-féle ötösikrek callenderi otthona világharos jelenetek színtere volt, amidőn a lányok megtudták, hogy Erzsébet és Margit hercegnők nem kísérik el szüleiket Kanadába. Az ikrek könynyezve jelentették ki, hogy

bojkotálják az udvari ünnepségeket

és nem utaznak a felajánlott különvonaton Torontóba, hogy bemutassák az uralkodópárnak régóta tanult udvari bókjukat. A helyzetet végre a bölcselkedő hajlamu Marie mentette meg azzal a világsztálo megállapítással, hogy „bizonyára a királyné nagymama nem engedte el az utra a hercegnőket, mert nagyon magányosnak éreznék magukat unokái nélkül.” Dr. Dajoe, az ikrek orvosa kapva kapott a pillanatnyi bekülékeny hangulaton és a királynőhöz ékes francianyelvű üdvözlő levelet írt, amelyet

az öt lányka kezdetleges aláírásával látott el és ezt a levelet fogják az uralkodópárnak hajbókolva átnyújtani.

A Fehér Ház titkársága a tulgondos angol udvari hatóságoktól az a kérelmet kapta, hogy ne

kalapkérdés is. Öfelsége tömérdek kalapot vitt magával és ha mindegyik különbözik is egymástól, de egyben megegyezik, a körülbelül félszáz kalap, kivétel nélkül teljesen szabadon hagyja a királyné arcát.

Erzsébet királynéval előre tudatták, hogy Amerikában nagyon rossz néven vennék, ha a kalap karimája eltakarná vonásait. A tengerentuli népe elvárja, ha már egyszer szemtől szembe látja öfelségét, akkor valójában — láthassa is. A királynak persze nem voltak hasonló gondolai. Azért bőséges az ő ruhátára is. Számtalan polgári ruha mellett a szárazföldi, a légi és a tengeri haderőnek főparancsnoki uniformisát vitte magával.

Elutazás előtt órákat töltött a fogorvosnál, a szemorvosnál és

kimerítő gyakorlatokat végeztet annál az ausztráliai beszépedagógusnál, aki egykor oly sokat javított nyelvhibáján.

Mindez eléggé bizonyítja, hogy a királyi pár nem tekinti kéjútazásnak az amerikai kirándulást, melynek eredményeitől oly sok függ Anglia és talán az egész világ számára is.

Roosevelt, bár maga is hozzászóthatott a reprezentáció kinszenvedéseire, már előre sajnálta királyi vendégeit. Nyíltan megmondotta, hogy legjobban annak az egy napnak örül, amikor VI. György magánvendége lesz vidéki nyári lakában és ahol nem lesz szükség semmiféle ceremóniára.

— Ekkor majd azt fogom mondani öfelségének, — hogy szóról-szóra idézzük az elnököt, — vegyen fel egy régi flanel nadrágot és kóboroljon velem kevé szerint a park sétányain...

Ez tetszik az amerikaiaknak. Az angolok remélik, hogy minden más is tetszeni fog. De azért lelkük mélyén már szeretnék, ha a királyuk ismét idehaza volna a Buckingham-palotában.

felejtsek el az uralkodópár ágyait angol szokás szerint estéknként

forróvizet palackokkal átmelegítve.

A Fehér Házban nem csekély fejtörést okozott a megkeresés, miután Washington átlagos hőmérséklete júniusban 90 fok Fahrenheit körül jár.

A tervezett udvari ünnepségek soha nem remélt magasságba szöktették fel a női divatcikkek árát. A torontói hölgyvilág az elmúlt héten közel ötmillió leit költött ruhákra. Ugyanez áll a férfi ruházatra is. Winnipegben

alig lehet cilindert kapni,

mire a főpolgármester, tekintettel a kivételes helyzetre, hivatalos felmentést adott a cilinderviselési kötelezettség alól az udvari fogadtatások alkalmával.

Az igaz történetek köz. a hősies vonást Torontó főpolgármesterének, Ralph Daynek esete képviseli, aki 1917-ben a francia harctéren súlyosan megsebesült. Sebe nemrég kiújult, műtétet és hat heti kezelést téve szükségessé. A főpolgármester kijelentette, hogy vállalja a kockázatot és

csak az uralkodópár látogatása után veti magát a műtétnek alá.

Elhangzott az ítélet a szatmári orvosperben

Ejtették a gondatlanságból okozott emberölés vádját, de hamis bizonyítvány alapján végzett művi beavatkozás miatt két orvost 3-3 havi fogságra, a harmadikat 3000 leji pénzbüntetésre ítélték

Szatmárról jelentik: A szatmári törvényszék szerdán hirdetett ítéletet az ismert szatmári orvosperben. A nagy feltűnést keltett ügy előzményei röviden a következők:

Schwartz István dr., Lázár Miklós dr. és Steuer Jenő dr. néhány hónappal ezelőtt — ügyességi engedély alapján — műtét beavatkozást végeztek Duna Rozália magyarlápósi leánynon. Néhány nappal a műtét után hashártyagyulladás lépett fel és a lány, akit hazaszállítottak falujába, meghalt. Annakidején Steuer Jenő dr. igazolványt adott ki, hogy a leány szívbarajos s ezért szükség van a műtét végrehajtására. Ennek alapján aztán Schwartz dr. Lázár dr. segítségével végre is hajtotta a műtétet.

Manu dr. magyarlápósi körorvos boncolási jegyzőkönyve alapján eljárás indult a három orvos ellen, noha Kernbach Mihály dr., az ismert kolozsvári törvényszéki orvosszakértő írásban kedvező véleményt adott.

Az ügyet már egyszer tárgyalta a bíróság, a kettős tanácsban azonban véleményükü-

lönbség merült fel és ezért azt hármas tanácscsa egészítették ki. A hármastanács óriási közönség jelenlétében szerdán délben hirdetett ítéletet. A vádlottakkal szemben elejtették a gondatlanságból okozott emberölés vádját, csu pán azon a címen ítélték el őket, hogy hamis bizonyítvány alapján műtét beavatkozást végeztek.

A törvényszék Schwartz István dr.-t és Lázár Miklós dr.-t három-három hónapi fogsázbüntetésre, Steuer Jenő dr.-t pedig — hamis bizonyítvány kiállításá miatt — háromezer leji pénzbüntetésre ítélte. A három orvost egyúttal harmincezer leji kártérítés megfizetésére kötelezték.

Az ítélet ellen mindhárman fellebbezték.

CORSO MOZGO: 5, 7.15 és 9.30. Ma premier! Minden idők legizgalmasabb és legmonumentálisabb műve: Ot testvér attrakciós mutatvány. Szoknál-zebb leveles produkciók. Egy film, mely mindenkit érdekel. Elmesy, csoklakmány és attrakció.

„Az álarcos ember”

Tonko a nézők királya és Silver a csodáló. Ne mulassza megtekinteni. — Kérjék jegyeiket idejében gondoskodni! Paramount híradó! — Kedvezményes jegyek nem érvényesek!

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgőnycim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre . . . 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre . . . 420 . . . || Egy hónapra 70 . . .

Feltámadt a keringő!

Az utóbbi időben nálunk is mindenki észrevette, hogy Amerikában egy látszik, renaissance-ot éli a bécsi keringő. Az amerikai filmek nagyrészenek címében utalás van a keringőre. (Néhány héttel ezelőtt valószínű káoszt okozott, hogy a pesti mozikban egyszerre három-négy olyan filmet látszottak, amelynek címében benne volt a „keringő” szó).

De, mint egy statisztikában olvassuk nemcsak film forgatókönyvek dolgozzák fel a bécsi valcer témáját, hanem feltámadt a keringő a rádióműsorokban is. Az amerikai adók zenei programjának legnagyobb részét a régi szép bécsi valcerok töltik ki. Az a klasszikussá vált könnyű muzsika, amely a múlt század végén élte virágkorát a nagy amerikai hotellek híres zenekaraihoz a statisztika összeállítását kérdezték intézték s a karmesterek azt mondták, hogy a valcer újfeszülése a közönségnek köszönhető. A publikum ugyanis nemcsak hogy szívesen hallgatja a keringőket, hanem egyenesen megköveteli, levelekben kéri a zenekarok vezetőitől a valcerok műsorbalkatását.

— IDŐJÓSLAT. A légnyomás csökken, az ország nyugati részén derültebb az ég, éjszaka a hőmérséklet csökken, nyugaton gyenge szél, a hőmérséklet egyébként változatlan.

— ZÜRICH I TÖZSDEZARLAT: Páris 11.76 és fél, London 20.79, Newyork 444, Brüsszel 75.60, Milánó 23.35, Amszterdam 238.35, Berlin 178.20, Szófia 540, Varsó 83.75, Belgrád 10.00, Bucuresti 3.25.

— Tovább javul az angol anyakirályné állapota. Londonból jelentik: Mary özvegy anyakirályné állapota tovább javult. Az éjszakát jól töltötte és szemfájdalmait tovább csökkentek.

— Két doktori diplomát kapott Boris bolgár király. Szófiából jelentik: Boris bolgár király tegnap fogadta a varsói és a berlini egyetemek küldöttségét, akik átnyújtották a tiszteletbeli doktori diplomát. A varsói egyetem természettudományi szaka s a berlini egyetem orvosi szaka adta ki a disz doktori diplomát a bolgár királynak.

— Silviu Dragomir kisebbségi miniszter felgyógyult. Kolozsvárról jelentik: Dr. Silviu Dragomir egyetem tanár, kisebbségi miniszter, aki kétnapos kolozsvári tartózkodása alatt betegen feküdt, elhagyhatta az ágyát és visszatért Bucurestibe.

— Nem látogat Angliába az Egyesült-Államok elnöke. Washingtonból jelentik: Angliában hire terjedt, hogy Roosevelt elnök rövidesen Angliába látogat. Az Egyesült-Államok elnöke most a sajtónak adott nyilatkozatában a hírt határozottan megcáfolta.

— A MAGYAR SZENÁTORJELÖLTEK BENYÚJTOTTA JELÖLÉSEIKET. Bucurestiből jelentik: Ismertetes, hogy a Nemzeti Üllászületés Frontjának vezetősége tizenhat magyar képviselőjelölt és öt magyar szenátorjelölt jelöléséhez adott hozzájárulást. A magyar szenátorjelölteket közül Gyárfás Elemér dr., Szabó Béni, Martzy Mihály és dr. Barabás Andor szerdán nyújtották be jelöléseiket a NUF titkárságánál.

— Junius 1-én elnapollák a bírósági tárgyalásokat. Bucurestiből jelentik: Victor Iamandi igazságügyminiszter távirati körrendeletet adott az ország összes táblai főelnökeinek, amelyben közli, hogy junius elsején, a képviselőválasztások napján az e napra kitűzött tárgyalásokat minden foku bíróságon hivatalból elnapollák.

— BELÜGYMINISZTER LETT GAYDA TÁBORNOK. A CSEH FASISZTÁK VEZÉRE. Prágából jelentik: A „Prager Zeitung” ma reggeli száma közli, hogy Hacha államelnök teljesítette a cseh fasiszták kérését s belügyi tárca vezetésével Gayda tábornokot bízta meg.

— Temesvári tanár rendkívüli kintetése. Temesvárról jelentik: Fértekes kintetésben részesült dr. Déznai Viktor temesvári tanár, az ismert városkutató. Az Amerikai Földrajzi Társaság legutóbbi ülésén tagjául választotta. A megválasztás nagy jelentőségét bizonyítja az a tény, hogy a társaság ezen az ülésen Déznai tanáron kívül még csak egy tagot választott meg, mégpedig Byrd északsarki repülő.

— A légügyi miniszterium felhívása. Bucurestiből jelentik: A légügyi és tengerészeti miniszterium felhívja a folyó évi január 26-án kelt királyi rendelettervényben felsorolt kereskedelmi és iparvállalatokat, hogy a SAR- és IARC-vállalatok felhatalmazást nyertek ugyan gázálcok készítésére, mégsem fogadhatnak el megrendeléseket, miután a két vállalatnak nincsen felszerelt gyáruze és így nem kezdhetik meg a gázálcok készítését. A miniszterium kéri azokat a vállalatokat, amelyek ennél a két gyárnál rendeltek meg a gázálcokat, közölik, mikor adják fel a megrendeléseket és milyen pénzeszszegzet küldték be a megrendelések ellenszolgáltatásaképen.

Hőforrás, — mint kályha

Reykjavik. Island szigetén és különösen a fővárosban, Reykjavikban rengeteg hőforrás van, melyet eddig nem tudtak kellőképpen felhasználni. Most atán a hatóságok úgy döntöttek, hogy a reykjaviki hőforrások egy részét egy hatalmas központi fűtőszervezet céljaira használják fel s a szerkezetet oly módon építik meg, hogy a hőviz fogja szolgáltatni a meleget.

A terv szerint Reykjavik központi városrészelből teljesen számítani lehet a kályhát, ha a világ legkülönbözőbb fűtőberendezése felépül. Miután Islandon óriási és szinte állandó hidegek vannak s a tanyákon sokba kerül az építést — mely hétmillió koronát emészt fel — hamarosan megkezdik.

— 44 millió gyógszerrendelés Német- és Olaszországból. Bucurestiből jelentik: A minisztertanács felhatalmazta a közegészségügyi miniszteriumot, hogy a tartálcok kiegészítésére 60 ezer kiló orvosi vattát és egymillió méter kötszert vásároljon Olaszországból. A vatta értéke 10 millió, a kötszer 9 millió lei lesz. A malária elleni küzdelem fokozása érdekében a közegészségügyi miniszterium felhatalmazást kapott arra is, hogy Németországból a következő gyógszereket szerezze be: 10 ezer kiló kénés kinint 18 millió lei értékben 2 millió atebriin-tablettát 5 millió leiért és másfélmillió Plasmochin-tablettát 2.259.000 lei értékben. Az egész megrendelés értéke 44 millió 259 ezer lei.

— Ezüstpapírból 250.000 font. Angliában szokás, hogy a gyermekek és felnőttek összegyűjtik a csokoládé és cigaretta ezüstpapírjait és a kórházaknak ajándékozzák. A legújabb kimutatás szerint az így összegyűjtött ezüstpapír 250.000 fontot (fekete kurzuson félmilliórd lei) jövedelmezett az angliai kórházaknak. Pedig a becslések szerint az ezüstpapírnak csak egytizedrészét gyűjtik ilyen módon össze, a többi veszendőbe megy.

— Szobalányból — világbajnok. Londonból jelentik: Az angol női atlétika legújabb reménye Bidwell Irén 18 éves dencasteri szobalány, aki két év óta atletizál szabad óráiban és első díjat nyert minden versenyen, amelyen indult. Kijelentette, hogy főambiciója a női magasugró-világbajnokság elnyerése és valószínűleg indulni fog a legközelebbi olimpiai versenyen.

— Megalakult az aradi vegyipari munkások céhe. Csütörtök este 7 órakor tartotta meg alakuló közgyűlését a temestartományi vegyipari munkások célének aradi csoportja. A közgyűlésen az alábbi vezetőséget választották meg: Baniac Emeric, Gordan Stefan, Arsenov Andrei, Odiati Emil, Rieder Iosif, Radu Gheorghe és Mos Pavel. A vegyipari munkások céhének aradi választmánya a közeljövőben tartja meg értekezletét, mely alkalommal a fentiek a maguk kebeléből megválasztják a tisztikart.

— Öngyilkos aradi vendéglős. Csütörtökre virradó éjszaka megdöbbentő öngyilkosság történt Aradon. Kürti Sándor, 54 esztendő aradi vendéglős az Aurel Vlaicu-ut 60. szám alatti helyiségében felakasztotta magát és mire tettét észrevették már halott volt. A halálba menekül vendéglős búcsulevelet nem hagyott hátra és ezért tettének oka egyelőre ismeretlen.

Gyerek-szemmel

— A szomszédházi megint a porba hevertetett, mert a néni éppen most porolja...

— Vlad Alexandru tábornok-polgármester felhívása a hivatalos fogadóórák betartásáról. A polgármester aláírásával rövid felhívást hoztak nyilvánosságra csütörtökön azzal, hogy a közönség figyelmébe ajánlják, mennyire nem szolgálja a közérdeket az, ha a polgármestert állandóan a legkülönbözőbb kérésekkel és ürügyekkel zavarják munkájában. A közlemény a következőket tartalmazza: „Mivel különböző személyek a legkülönbözőbb közbenjárások végett naponta kéresek fordulnak hozzánk, ami hivatalos elfoglaltságunk elvégzésében zavar bennünket, köztudomásra hozzuk, hogy a polgármesteri fogadóórát a közönség számára szombaton 11-től 1 óráig tartjuk. Ezért tehát egy a szolgálat, mint a közönség érdekében felkérünk mindenkit, hogy ne próbálkozzanak kihallgatással és ne zavarják a munkát a hivatalos fogadóórakon kívül, különösen pedig ne próbálkozzanak közbenjárásokkal, amelyeket amugy sem teljesíthetünk. Minden igazságos kérelmet időre kielégítünk a törvényes intézkedéseknek megfelelően, Vlad Alexandru tábornok, polgármester”.

— Az aradi Nyugdíjasok Kölcsonös Segélyző Egyesülete (Str. V. Goldis 6.) f. év május hó 30-án, kedden délután 4 órakor választmányi ülést tart, melyre ugy a választmányi tag urakat, valamint az összes nyugdíjas tagtárs urakat tisztelettel meghívja az elnökség.

— NÉHA NEM BAJ, HA A SUSZTER NEM MARAD A KAPTAFÁNÁL! Belgrádból jelentik: Egy sarajevói cipészmeister másodszor is feltalálta a puskaport. Találmányával szakemberek is kísérleteztek és megállapították, hogy a suszter puskapora sokkal olcsóbban állítható elő, mint az eddig használt lőpor. Az új lőporgyártást most a hadsereg szakértői vizsgálják felül és ha megfelelőnek találják, rövidesen ezt az eljárást alkalmazzák a délszláv hadsereg puskaporszükségletének előállításánál. A feltaláló cipészmeister különben már hosszabb ideje munkanélküli volt és határozottan előnyére vált, hogy nem maradt a kaptafánál.

— Öngyilkossági kísérlet Pankotán. Pankotáról jelentik az Aradi Közlöny tudósítója: Tocal Gheorghe pankotal gazdálkodó harmincöt esztendő felesége öngyilkosságot kísérelt meg. Tocalné erds marószódaoldatot ivott, ami súlyos belső égési sebeket okozott. Az öngyilkosságot kísérlet felfedezése után dr. Aldon Adrian hatósági orvost hívták segítségül, aki azonnali gyomormosást alkalmazott. Az orvosi beavatkozás minden valószínűség szerint megmenti az életnek Tocal Gheorghenét.

— Lőfegyvereket és töröket foglaltak le egy ökliráltságbeli földbirtokosnál. Bucurestiből jelentik: Feljelentés következtében a hatóságok házkutatást tartottak Zoti Boscor nagybirtokos uradalmában. A vadászszobában számos fegyvert, revolvert és tört találtak. A vizsgálat folyik.

— Feloszlatták basarabiai ipari és kereskedelmi érdekképviselet. Bucurestiből jelentik: Minisztertanács i jegyzőkönyvvel feloszlatták a Sfatul Micilor Industriasi si Comercianti din Basarabia nevű érdekképviseleti egyesületet, amely Chisináuban működött és nem tett eleget a törvényben előírt kötelezettségeknek. Az egyesület vagyona az ottani kereskedelmi és iparkamara tulajdonába megy át.

— Rablógyilkos fegyveneket ájulásig rémített a film. Ottawából jelentik: A kanadai Quelp város fegyverházában bemutatták a Frankenstein című háborzongató filmet. A fegyverközönség közül hatan elájultak a borzalmas látvány hatás alatt. Mind a hat „gyengeidegzett” fegyverc életfogytiglani fegyházra ítélt rablógyilkos volt.

— Az Erdélyi Kárpát Egyesület Czárán-osztálya az ünnepekre autocalont indít Kaszójára. Indulás vasárnap reggel, visszatérés hétfőn este. Jelentkezéseket Sándor I. és Társa-iroda vesz fel.

— Krisztus előtt négyszázból származó sirt találtak orosz kutatók, Moszkva. (Rador). Az orosz tudósok az altáji vidéken érdekes leletre bukkantak. Sziklák alatt egy ötvenkét négyzetméternyi sirt találtak, amely négy méternyire volt a föld alatt. A sírban Krisztus előtt a III.-ik, vagy IV.-ik évszázadban egy embert és tíz lovat temettek el. Mivel a sír teljesen be volt fagyva, a bőr, szörme és gvapiholmik sértetlenül maradtak meg. A lovak bőre és szörzete szintén sértetlenül megmaradt.

— Az alvilági Morse-jelzések titka. Rendkívül érdekes cikkben számol be Tolnai Világlapja legújabb száma a bűnböző társadalom titkos jelzéseiről, amelyeket eddig csak a bűnügyi muzeumokban és rendőri szakkönyvekben gyűjtöttek össze. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a rendkívül érdekes cikkeket és során és a egyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban.

— Kinek ki az eszményképe? Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl erről a „Délbáb” legújabb száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premierbeszámolót, színházi pletykákat, egyszerű filmrovarot és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban.

Szabadság várja a bíróság szombati döntését a temesvári munkakamara vala- mennyi volt vezetője

Temesvári tudósításunk alapján tévesen számoltunk be az ottani törvényszék tárgyalásáról, a temesvári munkakamara volt vezetőségének pörét illetően. A törvényszék ugyan is Vulpe Stefan volt elnök, továbbá Sechei Alexandru pékmester, Todorescu Vazul, Novac Traian, Foale Nicolae, Olariu Petru és Pirovsky Karoly volt vezetőségi tagok perében nem fogantatott a vádlottak ellen semmiféle szabadságkorlátozó intézkedést, — amint tévesen jelentette a temesvári híradás, — hanem meghallgatva Coman Liviu dr. ügyvéd érvelését, oly értelmű határozatot hozott, hogy szombaton új tárgyalást tart, amikor is határoz, megújítsa-e az egész bírói eljárást az ügyben, vagy kimondja illetéktelenségét s ilyen módon nyisson teret az egész per újra való tárgyalására. Mindenesetre a szombati tárgyalás döntő jellegű lesz a temesvári munkakamara egykori vezetőségének működésével szemben emelt eljárásra nézve és természetesen az intézmény egykori vezetőségének minden egyes tagja addig is minden korlátozottság nélkül várhatja be, mint erről magunk is meggyőződünk, az illetékes bírói fórum határozatát.

— **ANGOL TISZTI-KÜLDÖTTSEG VARSÓBAN.** Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség jelentése szerint két tiszttől álló katonai küldöttség Varsóba utazott, hogy ott fegyverkezési kérdésekről tárgyaljon.

— **Aránylagos parlamenti képviselő Franciaországban.** Párisból jelentik: A francia képviselőház csütörtök reggel összeült Herriot elnöke alatt. A képviselők megkezdték annak a törvényjavaslataknak vitáját, amelynek értelmében a választások alkalmával bevezetik az aránylagos képviselői rendszert.

Orbán napia derült ígér...

Orbán pápa napja. — május 25. — az esztendő utolsó zimankóval fenyegető napja, baljóslatu előjelek nélkül múlt el. A régi néphagyomány szerint, ha ezen a napon nem dermeszti hideg a virágot hullató fákat, bő gyümölcs- és szőlőtermés lesz. Orbán napja ez esztendőben borus volt ugyan, de nem borzongatta hideg szél a gyümölcshozó fákat. Az 1939-es ősz bő gyümölcs- és bortehermés ígér...

— **Harmadszorra is elfogadták az angol katonakötelezettségi javaslatot.** Londonból jelentik: A lordok háza csütörtökön harmadszori olvasás után elfogadta az angol védkötelezettség bevezetéséről szóló javaslatot. A javaslatot kisebb módosítások végül visszaküldik az alsóházaknak.

— **Amerika héliumot szállít Lengyelországnak.** Varsóból jelentik: Az Egyesült-Államok illetékes hivatala hozzájárult ahhoz, hogy Lengyelországba 75.000 köbméter héliumot vigyenek, a lengyel stratégiai légzőgömbök megtöltésére.

— **LISSZABONA ÉRKEZETT A YANKEE CLIPPER.** Lisszabonból jelentik: Az Atlanti óceánon keresztül Amerika és Európa között rendszeres repülőjáratot lebonyolít Yankee Clipper amerikai hatalmas utasszállító repülőgép Amerikából jövet csütörtökön Lisszabonba érkezett. A repülőgép utasokon kívül százezer levelet hozott magával.

— **HITLER ÜDVÖZÖLTE DANZIG POLGÁRAIT.** Berlinből jelentik: Hitler vezér és kancellár csütörtökön kihallgatáson fogadta Forstert, a danzigi nemzeti szocialisták vezérét, akit megbízott azzal, hogy tolmácsolja üdvözlését a szabadváros polgárainak.

— **Gyilkosság a karcagi pusztán.** Szolnokról jelentik: Karcag határában a csendőrök egy férfi holttestre bukkantak. A vizsgálat során kiderült, hogy a gyilkosság áldozatául esett ember Szeszták István, 40 esztendő karcagi juhász. A nyomozás során a csendőrség megállapította, hogy a gyilkosságot Barczai Barna, 26 esztendő gazdálkodó, a juhász sógora követte el. Barczait őrizetbe vették és kihallgatása során beismerte a terhére rótt bűncselekményt. Elmondotta, hogy sógora jelenlétében összeveszett feleségével, aki neki huga. A veszekedés hevében Szeszták kést rántott és azzal támadt az asszonyra. Barczai huga védelmére kel, és leütötte sógorát, aki az ütések következtében meghalt. A gyilkosság után Barczai és Szeszták né a falu határában levő lucernásba szállították a meggyilkolt holttestét. A tetteseket letartóztatásba helyezték.

— **67 olasz légionista esett el újabbán Spanyolországban.** Rómából jelentik: Csütörtökön hozták nyilvánosságra a 29-ik veszteséglistát, amely a katalóniai fronton harcolt olasz önkéntesek haláláról számol be. A hivatalos jelentés a legutóbbi harcok során elesett 67 olasz légionista haláláról ad hírt.

Akik élve menekültek a buvárnaszád hullámsírjából

33 emberéletet sikerült megmenteni a „Squalus” legénységéből

Portsmouth. Az elsüllyedt amerikai tengeralattjáró 33 emberét a Broocklyn-cirkáló kórházában helyezték el. Remélik, hogy a megmentettek mindegyike fel fog gyógyulni. Megmenekült a tengeralattjáró parancsnoka, 5 tisztje közül 3, és a tengeralattjárón levő három polgári utas közül csak egy menekült meg, míg kettő meghalt, közöttük az egyik Peterson az olimpiai bajnok. Egy Blond nevű matróz, aki 36 óra hosszat tartózkodott az elsüllyedt tengeralattjáróban, megmentése után az újságíróknak a következőket mondta el:

— Csak percek múlva az elsüllyedés után vettük észre, hogy az egyik hibásan záródott szelepen át hatalmas sugárban indul be a víz. Menekülésünk egyetlen embernek köszönhető, aki amikor észrevette a bajt, hirtelen bezárta a legénységi szobák és a tengeralattjáró másik része közötti páncélajtót. Mi csak akkor

vettük észre, hogy valami történt és ekkor már a hajó 45 foknyira elhajolt.

A Squalus tengeralattjáró parancsnoka volt az utolsó, aki helyet foglalt a mentőharangban és őt is a többiekkel együtt a portsmouthi kórházba szállították. A megmentettek közül többnek az állapota súlyos. Csütörtökön délelőtt a buvárok folytatták tevékenységüket, hogy a tengeralattjárón levő holttesteket felszínre hozzák.

Hajózási szakértők köreiből hangsúlyozták az angol haditengerészet nagy sikerét a Squalus tengeralattjáróban rekedt tengerészek egy részének a mentőharang segítségével történt megmentése miatt. Ezt a készüléket első ízben alkalmazták és miként beigazolódt, teljes sikerrel.

Legújabb jelentéseink szerint az elsüllyedt tengeralattjáróról 33 tengerészt sikerült élve megmenteni, míg 26 személy a hajóba zárva lelte halálát.

Vérbeli angol történet:

Virágcsokrot küldött királynéjának az autóbaleset miatt hibás soffőr!

Mary anyakirályné elfogadta a küldeményt

London. (Rador). Albert Cooper soffőr, aklnek hibájából Mary anyakirálynét autóbaleset ért Malborough-House-ba virágcsokrot küldött a beteg anyakirályné részére. Később a soffőr telefonon érdeklődött az anyakirályné magántitkárána a beteg állapota iránt. A magántitkár közölte vele, hogy az anyakirályné elfogadta a virágokat. A soffőr ezután szóbelileg is sajnálatát fejezte ki a történetek felett.

Itt írjuk meg, hogy Barcza György londoni magyar követ, Horthy Miklós magyar kormányzó megbízásából érdeklődött Mary anyakirályné állapota iránt és a szerencsés megmenekülés alkalmából őszinte jókívánatait tolmácsolta. Mary anyakirályné jóleső hálaival köszönte meg a magyar kormányzó szívélyes érdeklődését. Egyébként a kiadott orvosi jelentés szerint az anyakirályné az éjszakát nyugodtan töltötte, szemfájdalma enyhült és állapotában öröndetes javulás állott be.

Pernyertes lett a kolozsvári városvezetőséggel szemben negyvenkét városi tisztviselő

Kolozsvárról jelentik: Két évvel ezelőtt történt, hogy az új közigazgatási törvény megalkotásánál a régi közigazgatási törvénynek a tisztviselők automatikus előléptetéséről intézkedő rendelkezését kihagyták és ahogy a törvényt szentesítették, a belügyminiszterium azonnal értesítette azokról a tisztviselőknél, akiknél az előző törvény értelmében az automatikus előléptetést alkalmazták, szüntessék meg a fizetési pótlékok folyósítását. Így történt azután, hogy negyvenkét kolozsvári városi tisztviselőnél sem a múlt évi, sem az idei költségvetésbe nem vették fel a fizetési pótlékok kiutalására hoz fedezetül szolgáló megfelelő összeget. A tisztviselők ügyvéd utján keresetet indítottak a kolozsvári közigazgatási tábla előtt és arra hivatkoztak, hogy az alkotmánytörvény értelmében szerzett jogában haborítani senkit sem lehet. A közigazgatási tábla helyt is adott a keresetnek és kötelezte a városvezetőséget, hogy a két év óta visszatartott fizetési pótlékokat a fellebbező tisztviselők részére egy összegben fizesse ki.

Nagyszabású sikkasztás Belgrádban

Belgrád. A Jugoszláv Tudóvszellemes Liga könyvelőjét, Goldstein Fülöp belgrádi lakost hétfőn este a rendőrség letartóztatta, mert kiderült, hogy nem kevesebb, mint egymillió dinárt sikkasztott el a liga pénztárából. A könyvelő eddig csupán 600 ezer dinár eltulajdonítását ismerte be. A vizsgálat megállapítása szerint Goldstein nem egyedül, hanem a liga Danzakovics Dimitrie nevű pénztárosával együtt követte el a nagyarányú lopást, de ő már néhány nappal ezelőtt Görögországba szökött. A rendőrközre került Goldstein igen előkelő életet élt, nagyon költekezett és tagja volt a belgrádi autó-, lovas- és bridge-klubbnak. Letartóztatása nagy feltűnést keltett a jugoszláv fővárosban.

Módosítások a LARES légi-menetrendjében

Három hete, amióta Aradon keresztül megindult a nemzetközi repülőjárat, naponta leszállnak az aradi repülőtéren a román LARES és a MALERT magyar repülőforgalmi vállalatok hatalmas utasszállító gépmadarai, amelyek Bucuresti—Arad—Budapest—Bécs—Berlin, valamint Bucuresti—Tg. Magurele—Craiova—Turnu Severin—Temesvár—Arad között bonvolítják le a forgalmat. Ezeknek a vonalaknak aradi bekapcsolása révén az Aradot a Kelet, illetve Délkelet Európa egyik legforgalmasabb és legfontosabb légi-állomásává avatta. Aradon keresztül bonvolítják le azt a forgalmat is, amelyet az elmúlt években Prága—Kolozsvár—Bucuresti vonalon bonvolítottak le.

A LARES román repülőforgalmi társaság, amelynek elnöke Grigorie Gafencu külügyminiszter, alig néhány évi működése alatt teljesen kiépítette Európa egyik legmegbízhatóbb és legkényelmesebb légi hálózatát. A minden kényelmet és teljes megbízhatóságot nyújtó LARES gépeknek tulajdonítható, hogy az elmúlt években jelentősen fellendült Romániában is a kereskedelmi repülés iránti érdeklődés és idén csaknem állandóan zsúfolásig megtelnek a LARES, légi-állomás gépei.

A LARES igazgatósága a közeljövőre tervezte az Arad—Kolozsvár—Csernovita-i járatok megindítását is, azonban ezen a szakaszon a forgalom megnyitását egyelőre elhalasztották.

A Bucuresti—Arad—Budapest—Bécs—Berlin utszakaszon az alábbi menetrend módosítás történt: Bucurestiből minden hétköznap 11.15-kor indul a gép, amely 13.10-kor (tehát nem egész két óra alatt) érkezik Aradra, ahonnan 13.20-kor indul Budapest felé, ahová ottani időszámítás szerint 13.20-kor érkezik. Bécs felé 13.45-kor indul és 17.25-kor érkezik Berlinbe, ahonnan az ellenjárat gépei délelőtt 9.15-kor indulnak Bécsen keresztül Budapestre. A magyar fővárosból 15.05-kor érkezik Aradra, ahonnan tíz perces várakozás után folytatja útját Bucuresti felé.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:
VOJTEK gyógyszer-tár, Bulev. Regina Maria
DANCIU gyógyszer-tár, Piata Mihai Viteazul
BERNATH gyógyszer-tár, állomással szemben
BERGER gyógyszer-tár, Saguna-ut.

Molotov, az új külügyi népbiztos, aki kilépett saját árnyékából

- Neved?
- Skriabin.
- Mit akarsz?
- A főnök hivatott.

A hatalmas férfi, akinek növését még inkább kiemelte a fejen lévő kucsma, gyanakodva nézett a 15-16 éves ványadt suhancra, aki látható elfogódottsággal, de egyben az elszántság tüzevel szemében nézett farkasszemet vele.

Skriabint a hatalmas férfi levezette egy kanyargós, rozzant lépcsőn, valami pincébe, benyitott egy ajtót és bekiáltotta a nevet:

— Skriabin.
Körülbelül tíz-tizenkét férfi ült a pincében egy asztalnál, amelyen négy fagygyertya világított. Az asztalfőn ülő férfi ugyancsak gyanakodva nézett a jövevényre:

- Skriabin? Nem ismerem! Hogy kerülsz ide?
- Forradalmár akarok lenni.

A láthatatlan ember az anglikán templomban

Molotov, azaz Viacheszláv Mihajlovics Skriabin, az orosz külpolitika legfőbb irányítója, aki a közelmúltban a megbukott Litvinov helyébe lépett és aki ma Oroszország második számú államférfia, 1890-ben született a viatkai tartomány egyik kis városában. Édesapja igen szerény körülmények között élő kishivatalnok volt, aki csak a legnagyobb áldozatok árán tudta iskoláztatni fiát Szentpéterváron.

Szentpétervári diákoskodása idején került tízenöt éves korában a téli palota előtt történt forradalmi zavargások idején az első forradalmi röpcédula Molotovhoz. Néhány diáktársával együtt attól az időtől kezdve szédült bele a forradalmi tanokba, s mialatt eminens diákja volt az iskolának, egyre több és több forradalmi művet olvasott. Véletlenül tudta meg ugyancsak egyik diáktársától, annak a háznak a címét, ahol a forradalmárok egybe szoktak gyűlni s ahova mindennel leszámolva lépett be azon a napon, amikor a Skriabin nevet a Molotovval elcserélte.

Középiskolái elvégzése után teljesen a földalatti mozgalmaknak élt. Egy ízben letartóztatták, három évi börtönrre ítélték, de mivel még nem volt nagykorú, megkegyelmeztek neki. Ez az ítélet sem gátolta azonban Molotovot abban, hogy teljes lélekkel tovább dolgozzék a forradalomért. Évek teltek el feje felett, hogy nem volt állandó lakhelye, hanem ugyiszólván minden héten, minden nap más és más manzard-szobában, vagy pince-lyukban aludt különböző árneveken. De szakadatlanul dolgozott s akkoriban titokban megjelenő „Pravda” című, ma már félhivatalossá vált orosz napilapban maga írta a cikkeket és maga nyomta ki primitív kis kéziszajton a korlátozott példányszámban megjelenő forradalmi ujságot.

„Molotov a lelkeket, felesége az arcokat” dolgozza meg

Nem kevésbé érdekes ember Molotov felesége sem. Ez az asszony, — Karpovskaya Molotov Olga Oroszország lelegegységese és legszébb asszonyainak. Egyik legnagyobb orosz szépségápolószert gyárának volt valamikor alkalmazottja. Rendkívüli szorgalmával és ügyességével a gyárnak rövidesen irányítója lett. Később a forradalom után az összes szépségápolószert gyárak felügyelőjévé nevezték ki.

Az 1930-as évek elején Molotov felesége, hogy tovább képezze magát szakmájában, Amerikába ment. Onnan hozta magával a jelszót, amely egyszerűen megváltoztatta ha nem is Oroszország, de az orosz nők arculatát:

— A szépségápolószerek nem fényezés többé, hanem hozzátartoznak testi szükségleteinkhez.

De ezt is szokta mondani:

— Az uram a lelkeket dolgozza meg, én az arcokat.

Amikor Molotov felesége Amerikában járt, megismerkedett a Fehér Házban Roosevelt elnökkel is, valamint az Egyesült-Államok politikájának több vezető egyéniségével. Ezek az összeköttetései kétségtelenül erősítették a szálakat, amelyek Molotovot addig is az orosz külpolitika intézéséhez fűzték, bár maga Molotovné nem politizál.

A legutóbbi időkben Molotov felesége még egy újabb megbízatást kapott a szovjet közéletmezési népbiztosságtól. A közéletmezés egyik Oroszországban igen fontos ágazatának, a halászat ügyeknek a vezetésével bízták meg, mint halászat

Abban az időben, — 1906-ban —, az orosz forradalmároknak minden okuk meg volt, hogy idegenekkel szemben a legmesszebbmenő óvatosságot tanusítsák. A pincehelyiségben alaposan ki-kérdezték és keresztkérdésekkel halmozták el Skriabint, aki egyébként egyik szentpétervári középiskola diákegyenruháját viselte. Majd az asztalfőn ülő fradalmár pisztolyt szegezett mellé:

- Tudod-e, mi vár az árulóra?
- Lőjjetek agyon, ha elárulak benneteket.

Azon az estén a pincehelyiségben négy százgyertya világánál Skriabin letette a forradalmárok kezébe a titoktartási fogadalmat, azaz már nem is Skriabin tette le, hanem egy másik fiatalember, akivé abban a pillanatban vált Skriabin, amikor a pincehelyiségben megjelent és forradalmi álnevet választott magának. Bö fekete köpenyére való tekintettel a Molotov nevet vette fel, mert Molotov oroszul köpenyt jelent.

A rendőrség mindenütt kutatta, de sokáig nem tudta nyomát lelteni a „láthatatlan embernek”, — Molotovnak. Végül 1916-ban hurokra került és Szibériába száműzték. Hónapokat töltött Irkuckban, de ott is agitált. Egy szép napon, az esti soraközönél és számbavételnél azonban az őrség legnagyobb rémületére észrevette, hogy a névsor olvasásánál a Skriabin névre senkisémet felel.

Molotov eltűnt. Pár hét múlva már Angliában volt Sztalin nevű barátjával együtt. Londonban egy anglikán kápolnában tartották az orosz forradalmárok azt a gyűlésüket, ahol Molotov Leninnel is megismerkedett. Lenin utasítására azonban még a háború idején vissza kellett térnie Oroszországba, hogy tovább folytassa a cári hadsereg fegyelmeinek megglazítására irányuló munkáját. Mikor 1917-ben a forradalom kitört, Molotov 27 éves volt. Az uralmat még Kerenski tartotta kezében. Sztalin és Kamenev akkor tértek vissza szibériai száműzetésükből.

A forradalmi események zürzavarában, majd azután tízenöt évén át Molotov a visszatért Leninnek legbensőbb tanácsadója lett. Az egykori „láthatatlan emberből” az orosz elnevezés szerint immár „Lenin és Sztalin árnyéka” vált. De sohasem szerette a nagy nyilvánosságot. Rengeteget dolgozott, ő sugalmazta talán leginkább Leninnek is, Sztalinnak is. Azoknak a tisztogatási műveleteknek háttérében, amelyeket Sztalin az utóbbi években oly véres és kegyetlen kézzel hajtatott végre, — mint árnyék legtöbb esetben Molotov állt.

Most ez a különös pályafutású fanatikus ember kilépett saját árnyékából és hivatalosan is az orosz külügyek legfőbb irányítója lett.

népbiztosnót.

Molotov felesége tehát ezidőszert mint egy mondabeli szirén, egy személyben testesíti meg magában a halat és a szépséget, mint Oroszország koronázatlan szépségkirálynője.

Évzáró vizsgák az aradi elemi-iskolákban

Az Aradi Közlöny legutóbb megemlékezett arról, hogy a nemzetnevelésügyi minisztérium rendelkezése értelmében az elemi iskolákban az évvégi vizsgák rendszerét megszüntették. A rendelet az elemi iskolák I., II., III. valamint V. és VI. osztályaira vonatkozik, míg a IV. és VII. osztályban megtartják az évvégi vizsgákat. Dogariu aradi tanfelügyelő rendelkezése értelmében a VII. osztály vizsgája május 25-én, tehát csütörtökön kezdődött meg és 31-ig tart. A IV. osztályra vonatkozóan a minisztérium úgy intézkedett, hogy ennek az osztálynak vizsgáit június 15-ig tartásuk meg. Az aradi tanfelügyelő határozata értelmében a IV. osztály vizsgáira június 13-14-én kerül sor. A többi osztályok növendékei szintén június 15-ig járnak iskolába, június 25-29. között rendezik meg a gyermekek rajzkiállítását, míg az évzáró ünnepséget június 29-én tartják meg.

Az elmúlt évben kétmillió utas részesült vasuti kedvezményben

Bucuresti. A legfőbb szállítási tanács az elmúlt délután ülést tartott, amelyen Macovei Ion mérnök, az államvasutak vezérigazgatója részletes beszámolót tartott. Beszédében a szabadsági kedvezményes jegyek kérdése szabályozásának szükségességét hangoztatta. Kimutatta, hogy az elmúlt évben különböző alkalmakból — chisinaui és braila-i hónap, kongresszusok, kiállítások, kirándulások, különböző intézmények rendezvénye stb. — nyújtott kedvezmények következtében az utasoknak mindössze 24 százaléka fizetett teljes viteldíjat, míg a többi utasok 25-75 százalékos kedvezményt élveztek. Mintegy kétmillió ember részesült ezekben a kedvezményekben. Ebben az évben husvétkor a CFR, már nem adott vasuti kedvezményt s ennek ellenére a bevétel semmivel sem volt kevesebb, mint múlt husvétkor, a költségmegtakarítás viszont lényegesen nagyobb volt, nem kellett ugyanis annyi különvonatot beállítani. A szabadsági és kedvezményes jegyek kérdésének rendezése annál is időszerűbb, mert az összeállított tervek szerint a CFR-nek 30 milliárd lejre van szüksége, hogy lépést tudjon tartani a kor követelményeivel. Elég felemlíteni, hogy az országnak mindössze 200 kilométeren van kettős vágánya.

A következő ülésen a pénzügyminisztérium képviselője teszi meg jelentését a kérdéssel kapcsolatban.

HAMBURG-AMERIKA LINIE

Eszakamerikai gyorsszolgálat minden csütörtökön

HAMBURG BÓL NEW YORK BŰ

Southampton és Cherbourg érintésével a „New-York”, „Hansa”, „Hamburg” és „Deutschland” gyorsjárattal.

Nem gondolná, hogy ayt tengeren van...

A Frahm-féle egyensúlyozó készülék a hajó nyugodt mezejét biztosítja. A kényelmes kabinok, a változatos izléssel berendezett társas helyiségek az utazást kellemessé teszik. Kérdezze a HAPAG számos barátját miért utaznak mindig a mi hajóinkon? Mert kényelmüket a valóság még messze felülmúlja.

Üdülési és látogatási utazások

AMERIKÁBA

minden időtartamban és árban

Mindig jól utazik a

Hamburg-Amerika Linie

hajóin

Információkkal szívesen szolgál a

Hamburg-Amerika Linie S.A.R.

képviselője

Künstler Utazási Iroda

Arad, Bul. Regina Maria 24.

Telefon 10-86.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

SPORT KÖZLÖNY

Bürger sérülését fájlatják a válogatott játékosok
— ez tünik ki az angol—román mérkőzés utáni nyilatkozatokból

Az ANEF stadion már sok nagy futbalcsatát ért meg, de labdarugómérkőzés iránt ilyen nagy érdeklődés még nem mutatkozott sohasem, mint az angol válogatott csapat vendégjátéka iránt. A mérkőzés rá is szolgált a közönség bizalmára, mert az angolok valóban tüneményesen tudnak játszani és a szakértőknek főleg az a könnyedség tetszett, amellyel valamennyi angol játékos kezeli a labdát és azok a nehéz talajon is milliméternyi pontos ságu leadások, amelyekkel a labdát egymáshoz küldték. Lehetséges, hogy ha Bürger nem sérül meg, más lett volna az eredmény, de annyi bizonyos, hogy a labdarugás tanítómestereitől a világban bárhol, ma is csak tanulhatnak.

Bürger sérülése egyébként — szerencsére — nem bizonyult súlyosnak és valószínűleg vasárnap már játszhat is csapatában a Juventus elleni mérkőzésen.

Alább a román játékosok közül néhánynak a mérkőzés után adott nyilatkozatát adjuk:

Reiter: Hat nap alatt ez volt a harmadik válogatott mérkőzésem és ha vasárnap pihentem

volna, úgy most minden bizonnyal nagyobb játékot tudtam volna produkálni. Az angolok rendkívül gyorsak és belemenősek, mi még nem vehetjük fel velük a versenyt. Ha Bürger nem sérül meg, talán még döntetlent is érthetünk volna el.

Orza: Nagy balszerencse, hogy már a második válogatott mérkőzést 10 emberrel kell végig játszani. Ha Bürger nem sérül meg, más is lehetett volna az eredmény.

Pavlovici: Nem vagyok megelégedve magammal! Egy ember előnyt nem adhatunk az angoloknak.

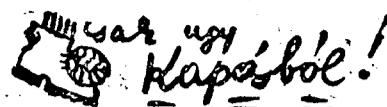
Ploesteanu: Sajnálom Bürgert, 11 emberrel másképpen játszottunk volna. Az angolok kemény játéka szokatlan a mi számunkra.

Sfera: Nagy mérkőzés volt. Az angolok igazolták hírnevüket, mi pedig 10 emberrel nem tudtunk jobb eredményt elérni.

Juhász: Nagy balszerencse és hátrány Bürger sérülése.

Demetrovici: Szomorú vagyok, mert az első gólt megakadályozhattam volna.

O A finn Nikkanen, a gerelyvetés világrekordere első idei versenyén 74.67 métert dobott. Edzései közben azonban már többször dobta túl a 80 métert!

A Jugoszlávia körül kerékpáros verseny második napja jelentős román sikert hozott: ugyanis Pozega—Raska közötti 179 kilométeres utszakaszt Tudose nyerte 4 óra 53 p. 15 mp.-el Prosinak és Hacluc előtt. Az összetett versenyben még a jugoszláv Prosinak vezet.

Varsóban tegnap fejezték be a német— lengyel Davis Cup mérkőzést, amely hatalmas harc után a németek győzelmét hozta. Tloczinszky legyőzte a német Menzelt és így 2:2-re egyenlített, azonban a döntő mérkőzést Henkel 6:4, 6:2, 6:3 arányban nyerte Bawarowski ellen és így végeredményben a németek győztek.

Brüsszelben a belga—indus DC-mérkőzésen a harmadik napon Ghaus (indus) 10:8, 6:2, 6:1 arányban győzött a belga Nayaert ellen. Lacroix (belga) viszont 6:2, 6:2, 6:4 arányban nyert az indus Sa-vooral szemben és így a belgák győztek 3:2 arányban. Belgium következő ellenfele Norvégia lesz.

Simpson, a budapesti magyar atléták olimpiai edzője, aki néhány nappal ezelőtt érkezett Amerikából Budapestre, megkezdte munkáját. Működésétől magyar atléta-körökben jelentős eredményeket várnak.

DINU CRISTEA

a nemzeti sportnagydíj jelöltje

București. Az atlétikai szövetség technikai bizottsága megállapodott abban, hogy ezévi nemzeti sportnagydíjjal való kitüntetésre Dinu Cristeat, a többszörös Balkán és román bajnokot fogja ajánlani.

Planicska volt

a legtöbbször válogatott

A párisi L'Auto érdekes statisztikája

A párisi L'Auto érdekes kimutatást közöl a válogatott játékosokról és megállapítja, hogy a cseh, szlovák kapus, Planicska volt a legtöbb ízben válogatott. A kimutatás országok szerint a következő neveket tartalmazza:

Csehszlovákia: Planicska	74
Magyarország: Schlosser	70
Ausztria: Blum	69
Svájc: Abeggien	67
Hollandia: Van Heel	65
Olaszország: Caligaris	59
Belgium: Voorhoof	58
Finnország: Viinjoksa	50
Norvégia: Johanssen	48
Franciaország: Mattler	45
Luxemburg: Fischer	44
Németország: Hoffmann	44
Románia: Bodola	44
Dánia: Fritz Tarp	44
Skócia: Morton	43
Lengyelország: Kotlarczky	35
Anglia: Crompton	34

A kimutatás Bodolával kapcsolatosan mindenestre téved, mert a kitűnő csatár Anglia ellen 49-ik alkalommal szerepelt az országos válogatott csapatban.

Jesse Owens — kereshedősegéd

A berlini olimpiai játékok hőse: Jesse Owens, az amerikai néger csodafutó és távolugró az elmúlt hét folyamán csőd-kérelmet nyújtott be a clevelandi csődbírósághoz — önmaga ellen, Owens vagyona 3050 dollár, adóssága pedig ezzel szemben 8891 dollár. A nagy futó tehát tetűnt és most egy szeszkereskedésben szolgál ki, pedig a dicsőséges olimpiai évben még 20.000 dollárja volt...

O A Tricolor tekezszakosztálya pünkösd vasárnapján délelőtt 9 órai kezdettel nagyszabású díjazásos egyéni házi-versenyt rendez a Műnch vendéglői saját versenypályáján, melyre ezúton is meghívja tekéző tagjait, annál is inkább, mert a közelgő kerületi bajnokságokra ez a verseny kitűnő tréningalkalmul szolgál.

O Uj olasz futórekord. Lanzi, a kiváló olasz középtávú futó Triesztben megtartott atlétikai versenyen 47.7 mp.-re javította az olasz 400 méteres síkfutórekordot. Milánóban is új olasz atlétikai rekord született: Venanzetti 5166 cm.-re javította meg az olasz kalapácsvető rekordot.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A temesi királyi helytartóság felhívása:

Ne bocsássák el a vállalatok alkalmazottaikat, akik nem rendelkeznek állampolgársággal

Ilyen értelemben körlevelet intézett a vállalatokhoz az aradi munkafelügyelőség

Nagyfontosságú átirat érkezett a temestartományi munkaügyi vezérfelügyelőségtől az aradi munkafelügyelőségre. A vezérfelügyelőség az átiratban közli a temestartományi királyi helytartóság 15.628—1939. számú rendelkezését, amely fontos intézkedést tartalmaz az állampolgárság nélkül lévő alkalmazottakkal és munkásokkal kapcsolatban.

A kisebbségi lakosság körében tudvalevőleg még mindig ezrelék vannak olyanok, akiknek meg van a jogosultságuk a román állampolgárságra, de állampolgársággal nem rendelkeznek, mert annak idején, az állampolgári névsor összeállításakor elmulasztották a jelentkezést.

A helytartóság rendelete utal arra, hogy a belügyminisztérium erre való tekintettel módot adott az érdekelteknek az újabb jelentkezésre. (Ennek

az újabb állampolgársági jelentkezésnek határideje tudvalevőleg május 31-én jár le). Megemlíti a rendelet, hogy a minisztérium tehát módot akar adni arra, hogy mindazok, akiknek az állampolgárságra joguk van, ezt a jogot meg is kapják.

A helytartóság erre való tekintettel úgy intézkedett, hogy a vállalatok ne bocsássák el azokat az alkalmazottakat és munkásokat, akikre a fenti miniszteri rendelkezés vonatkozik, vagyis, akik állampolgársági bizonyítvánnyal nem rendelkeznek.

A temesi munkaügyi vezérfelügyelőség tudomásul vétel végett továbbította a helytartóság rendelkezését az aradi munkafelügyelőségre, melynek részéről viszont Pacurarú Octavian munkafelügyelő körlevelében hívja fel a nagyfontosságú intézkedésre az aradi vállalatok figyelmét.

A repülőalap pénztárának rendelkezése:

Nem kell repülőbélyeget leróni a számlákra alkalmazott bélyegek után

Sokat vitatott probléma a számlák feljebbélyezésének kérdése. A közelmúltban is még az ellenőrző közegek azt követelték, hogy a számlabélyeget a bélyeg-összeg után is lerójják, mert az is az eladott áru árában foglaltatik. Ez a felfogás tévesen értelmezte a bélyegtörvény 14-ik szakaszának 13. bekezdését.

A bélyegtörvény 1939. április 1-én történt módosításával egyidejűleg a pénzügyminisztérium 602.642. számú körrendeletében végetvetett ennek a felfogásnak és leszögezte, hogy a bélyegtörvény 14. szakaszának 13. bekezdésében foglalt illeték különleges adó, amelyet a számlákra, mint a fenti törvényszakaszban foglalt műveletek igazoló iratára vetnek ki, tehát nem az árura, hanem az okmányra vonatkozik az illeték.

Ennek ellenére a kérdés még sem nyert teljes megoldást, mert a nemzeti repülőalap pénztára továbbra is követeli, hogy a 0.30 százalékos repülőbélyeg-illetéket a számlákra alkalmazott okmánybélyegek után is számítsák.

Szükséges volt tehát a kérdés végleges tisztázására, amely most meg is történt a nemzeti légügy alap pénztárának 5302. számú körrende-

tével, amely a számlák feljebbélyezéséről intézkedik. A rendelet szövege a következő:

„A számlák utáni 0.30 százalékos repülőbélyeg-illetéket a számla érték után kell leróni. Számlaérték alatt az áruk eladási ára értendő, amelyhez a csomagolás és a logisztikai illeték költsége számítandó, anélkül azonban, hogy ahhoz hozzáadnák a bélyegilletéket is (az okmány, vagy repülőbélyeg összegét). Természetesen levonják a számlázás alkalmával adott engedményt is.”

A fenti rendelet tehát tisztázza, hogy a repülőbélyeg illeték kiszámítása alkalmával a számla értékéhez nem kell hozzáadni az okmány és repülőbélyeg értékét is.

= A LAKBÉRSZERZŐDESEK LÁTTAMOZÁSÁNAK HATÁRIDEJÉT JUNIUS 7-IG MEGHOSSZABBÍTOTTÁK. A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, melyben a lakbérszerződések láttamoztatását határidejét június 7-ig meghosszabbították, amely időpontig a pénzügyigazgatóságok bírságot nem szabhatnak ki

A német vásárlások következtében

két nap alatt 10 százalékkal emelkedtek a bányási gabonapiac árai

Temesvár. A bányási gabonapiacra hetek óta uralkodó üzletlenséget két nap óta fokozódó élénkség és árszárulás követte. Mult hét szombatján a buza ára még 360 lei volt, de emellett az ár mellett sem akadt vásárló. Az első német számlára történő vásárlások következtében a buza ára ugrásszerűen emelkedett és hétfőn már mászanként az feladóállomás 370. franco Temesvár pedig 380 leit fizettek. A vásárlások a bucuresti-i Dunarex cég megbízásából történtek. A cég részvényeinek 51 százaléka a herlini Kampfmeyer gabonagyárosító cég tulajdonában van, míg 49 százalék román részvényesek tulajdona. A szemmel látható áremelkedéssel szemben a termelők tartózkodóan viselkednek és az áruajánlat igen lanyha. A gazdák ugyanis a jelenlegi 370-380 leies áron nem hajlandók árujukat piacra hozni. A termelők részéről megnyilvánuló tartózkodás előreláthatólag a terményárak további emelkedését hozza magával.

A vasuti fuvarlevelek

felbélyegzésének és a gyorsáru-feladási vevények új rendje

A vasut vezérigazgatósága elrendelte, hogy a gyorsáru feladásához használatos fehérszínű vevényeket vonják ki a forgalomból és a jövőben mindenféle gyorsáru (mesagerie) zöld színű vevényekkel adandó fel a vasuton. Ezzel kapcsolatban a CFR. rendelete már közli, hogy azokra a zöld színű feladóvevényekre, amelyeken és amelyek elismervényi szelvényén víznyomásos, vagy domborművű 3-3 leies kincstári bélyegek vannak, nem kell további kincstári okmánybélyegeket ragasztani, hanem csak 2-2 leies repülőbélyeget és 25-25 banis statisztikai bélyeget. Ezeket a bélyegeket éppen úgy, mint a többi szállítási okmányon lévő bélyegeket a feladóállomás a feladási nap bélyegzőjével köteles érvényteleníteni. Ugyanígy kell megsemmisíteni a rendeltetési állomás által felragasztott bélyegeket is, azok kivételével, amelyeket az átvevő aláírásával érvénytelenítenek. Az egyenesen vonatra feladott útságcsomagok szállítási vevényén lévő okmány- és egyéb bélyegeket a postavászkocsi vezetőjének bélyegzőjével érvénytelenítik. A mezőgazdasági termékekhez használt feladóvevényeket és bérmentesítési bélyegeket a kiutazás után a rendeltetési állomás őrzi meg. A rendelet további részében a CFR. vezérigazgatósága ismét felhívja a vasuti személyzet figyelmét arra, hogy az új rendelkezések értelmében több feladó, több rendeltetési állomás, vagy több címzett esetén nem lehet együttes fuvarlevelet, vagy szállítási vevényt elfogadni, hanem minden feladónak, vagy minden rendeltetési állomásnak és minden címzettnek külön fuvarlevéllel és szállítási vevénnyel kell a csomagokat feladni. Végül még arra mutat rá a rendelet, hogy a szeszesitalok, sör, élesztő, stb. vasuti szállításához szükséges szabadforgalmi bécák, valamint a kincstári hatóságok által kibocsátott és a szállítási okmányokhoz mellékelni nyugták, iratok, bizonylatok mentesek úgy az okmány, mint a repülőbélyeg kötelezettsége alól.

Proporcionális adót kell fizetni a pénzügyintézetek vámgarancialevelei után

A pénzügyminiszterium körrendeletet küldött az összes vámhivatalokhoz, amelyek figyelmét felhívta arra, hogy a bélyegtvény szelleme értelmében azon garancialevelek után, amelyeket a meghatalmazott pénzügyintézetek vámilletékek biztosítására adnak ki, 0.30 százalékos egyszeri proporcionális illetéket kell behajtani a bélyegtvény 14. szakaszának 6. bekezdése értelmében, függetlenül attól, hogy a garancialevelet határidőre, vagy pedig határidő nélkül állították ki. Abban az esetben, ha a garancialevélben megállapított határidőn belül az a vámművelet, amelynek biztosítására a levelet letétbe helyezték, nem nyert befejezést és újabb garancia szükséges, új levelet kell letétbe helyezni, a mely után ismét fizetendő a 0.30 százalékos illeték, mert új jogviszony jött létre. Viszont, ha a garancialevelet határidő nélkül állították ki, nem hajtható be kétszer az illeték.

A Magyarországgal való külkereskedelem alakulása az utóbbi négy évben

Egy most közzétett kimutatásból kitűnik, hogy Magyarországgal való külkereskedelmi forgalmunk az elmúlt négy évben a következőképpen alakult:

Az 1935. évben Magyarországra 55.876.000 pengő értékű árut exportáltunk, 1936-ban kivitelünk 58.185.000 pengőt, 1937-ben 45.541.000 pengőt, míg 1938-ban 42.260.000 pengőt tett ki. Ugyanebben az időszakban Magyarországból a következő értékben hoztunk be árut: 1935-ben 24.012.000 pengő, 1936-ban 24.556.000 pengő, 1937-ben 25.074.000 pengő, míg 1938-ban 21.072.000 pengő értékben.

A kimutatásból kitűnik, hogy a Magyarországgal való kereskedelmi kapcsolat általában egy a kettőhöz arányban alakult Románia javára, vagyis kétszer annyit exportáltunk, mint amennyit behoztunk. Így könnyen magyarázható a kivitelből származó összegek befelegyása.

Az exportált áruk negyven százalékát a faáru teszi ki, 25 százalék pedig petroleum, míg a fennmaradó mennyiséget más árucikkek teszik ki, mint: só, gyümölcs és nyersvas. Magyarországból gépeket, villanyfelszerelést, gyógyszerészeti cikkeket, gyapjúfonalat importáltunk. Jelenleg tanulmány tárgyává tették a Magyarországból való behozatal fokozásának lehetőségeit.

Heten buktak meg a kertészek aradi vizsgáján

Az aradmegyei virág- és gyümölcskertészek, valamint szőlőültetvénytermelők vizsgája, amelyet a Mezőgazdasági Kamaránál tartottak meg, véget ért. A vizsgáztató bizottság elnöki tisztségét Radu Ciurescu bucuresti-i mezőgazdasági vezérfelügyelő töltötte be, a bizottság tagjai pedig a következők voltak: I. Ciomag, a kolozsvári Mezőgazdasági Akadémia tanára, N. Constantinescu, a földművelésügyi minisztérium gyümölcs-osztályának főnöke, Gabriel Toncici vezérfelügyelő, V. Juncu a kisjenői gazdasági iskola igazgatója, N. Dimoftei, a bucuresti-i gyümölcstermelő iskola igazgatója, D. Linta agrármérnök, a temesvári Gyümölcstermelő Egyesület képviselője, A bizottság titkára V. Chiochiu gazdamérnök volt.

A vizsgán összesen száznyolcvannégyen jelentek meg, akik közül heten megbuktak. Azok iratait, akik a vizsgán megfelelték, később vizsgálják át s amennyiben azok rendben vannak, kiadják részükre a szükséges bizonyítványt.

Május 31-ig közvetlenül is meg lehet rendelni a gázálarcokat

Megirtuk, hogy a légügyi minisztérium május 31-ig meghosszabbította a gázálarcok ellenértékének befizetésére engedélyezett határidőt. Egyes fővárosi lapok jelentései szerint a Gyárparosok Szövetségének közbenjárására a légügyi minisztérium hozzájárult ahhoz, hogy a vállalatok nem kötelesek előre befizetni a munkásbiztosító pénztárakhoz a gázálarcok ellenértékét, abban az esetben, ha a gázálarcokat közvetlenül megrendelik a gyártásra jogosított vállalatoktól. A gázálarcok ellenértékét tehát csak akkor kell a munkásbiztosító pénztárhoz befizetni, ha az érdekelte vállalatok nem rendeltek meg a gyáraktól közvetlenül. A rendelésre vonatkozó szerződést azonban május 31-ig minden körülmények között meg kell kötni. A rendelés felvételére jogosultak a Sarogaz és Antigaz vállalatok.

A gázálarcok ellenértéke a napi 50 leinél kisebb fizetésű alkalmazottaknál 12, a napi 100 leinél magasabb fizetésűeknél pedig hat hónap alatt vonandó le. Ha valamely alkalmazott időközben elhagyja a vállalatot, utolsó fizetéséből a teljes hátralék levonható, illetve, ha a levonás ellen tiltakoznék, közlendő vele, hogy 1939. október 30. után csak abban az esetben vállalhat állást, ha van gázálarca.

Itt írjuk meg, hogy a légügyi minisztérium közlése szerint érvénytelenek a „S.A.R. pentru întreprinderca aerochimice de rasboiu” nevű vállalatnak feladott gázálarc-rendelések, mert a vállalatnak van ugyan működési engedélye, de az üzem még nincs berendezve.

Megkönnyítik a romániai faáruk Görögországba való bevitelét

Bucurestii jelentés szerint a Balkán Szövetség gazdasági bizottságának tárgyalásával egvidejűleg Bucurestiben román-görög kereskedelmi tárgyalások is folynak a közelmúltban felmondott fizetési egyezmény megújítására vonatkozóan. Görögországgal tudvalevően élénk kereskedelmi kapcsolataink vannak és erre mi sem jellemzőbb, mint hogy Görögországgal való kereskedelmi forgalmunk az elmúlt évben 1 milliárd 700 millió leire emelkedett. Értésülésünk szerint a görög kormány, a tárgyalások eredményeképpen a jövőben az eddiginél kedvezőbb elbánásban részesíti a Romániából származó faárut, aminek következtében Görögországba irányuló fakivitelünk előreláthatólag 30 százalékkal emelkedik.

Svájc fokozni fogja romániai gabonavásárlásait

A román-svájci fizetési és kereskedelmi egyezmény módosítása növelni fogja a két ország kereskedelmi forgalmát.

Bucurestiből jelentik: A román-svájci fizetési és kereskedelmi egyezmény módosítása érdekében megindult tárgyalások befejezését nyertek és a módosító egyezményt már alá is írták. A fizetési egyezmény lényegében nem változik, csak olyan részletintézkedésekkel bővült, amelyek lehetővé teszik a két ország közötti külkereskedelmi forgalom fokozását. A kereskedelmi egyezményt oly értelemben módosították, hogy úgy Románia, mint Svájc növelték a Romániába és Svájcba bevihető svájci, illetőleg román áruk importkontingensét. Svájc elsősorban nagyobb mennyiségű gabonát, textilnövényeket és takarmánynövényeket vásárol, viszont Svájc műszaki cikkeket szállít nagyobb mennyiségben Romániába.

DEVIZAPIAC

Hivatalos devizaárfolyamok:

	Vétel	Eladás
Holland forint	55.—	55.85
Dinár	2.898	3.05
Pengő	26.50	27.—
Belgas	17.45	17.70
Dán korona	21.45	21.80
Angol font	480.—	487.50
Dollár	102.55	104.05
Spanyol peseta	—	14.—
Olasz lira	5.1966	5.1966
Francia frank	2.74	2.79
Leva	1.60	1.68
Svéd korona	24.75	25.15
Zloty	19.30	19.60
Svájci frank	23.05	23.40
Norvég korona	24.10	24.50
Török font	82.—	83.—
Cseh korona	3.39	3.46

A dinár, márka, pengő, pezeta, leva, török font és drachma kivételével a hivatalos árfolyamokhoz 38 százalék felárat kell hozzászámítani.

Speciális kompenzációk (font):

Palesztina	710.—
Szírja	710.—
Irak	710.—
Egyiptom	720.—

A-B listás kompenzációk (font):

Anglia	960.—
Angol gyarmat	1.160
Bármely országból	1.220.—

Szabadforgalmi devizák:

Angol font 40 százalékos	980.—
Angol font 20 százalékos	1.410.—
Angol font 30 százalékos	1.581.—
A piac üzletlensége, lánvuló irányvattal	

Tisztázzuk a kérdést:

V. D. nyugalmazott főlegyző. Kérdésére közlünk, hogy az új szállóvédelmi törvényben előírt nyomtatványok az adóhivatalokban szerzettek be és azok darabja hat lei. Ugy a szállóterület, mint az 1939. április elsejei borkészlet bejelentésének határideje május 31-ikén jár le. A bejelentésben a szállóterületet nem a telekkönyv, hanem a kataszter adatai alapján kell feltüntetni.

HÁZTULAJDONOS. Bár az egyenesadótörvény 84. szakaszának 4. pontját csak 1939. április elsejével hatálytalanították, a pénzügyminiszterium utasítást adott az ellenőrző közegeknek arra, hogy ne vezényeljenek fel kihágási jegyzőkönyvet azon háztulajdonosok esetében sem, akik még 1939. április elseje előtt mulasztották el a pénzügyigazgatóságon a lakóbejelentést.

Milyen szöveget engedélyez a posta a feladott borítékokon?

Az aradi kereskedelmi és iparkamara ezúton közli az érdekeltekkel, hogy a postavezérség rendelkezései a postai küldemények borítékjain megengedett szöveg kérdését az alábbiak szerint szabályozzák:

A feladónak joga van saját címét megjelölni, hogy a küldeményt a posta visszajuttathassa, amennyiben a címzettnek nem volna kézbesíthető. Az írott vagy nyomtatott cím a következőket tartalmazhatja: a név, a foglalkozás általános, de nem részletes megjelölése, ucca, házszám, telefon, postafiók, táviratcím, esetleg a postatakarékpénztári számla száma, s a kamarai cégbejegyzés száma. Ezek az adatok rendes betűkkel nyomandók; árnyékolt betűket, színes kereteket vagy művészies kivitelű betűket a posta már reklámnak tekint. Ugyancsak reklámnak számít és mint ilyen, külön díjazandó a fentiekben kívül minden más adat megjelölése, mint például az alapítási év, az alaptőke, a kereskedelmi termékek vagy gyártmányok felsorolása, még akkor is, ha az utóbbiak be volna jelölve, továbbá rajzok, az üzlet vagy gyártelep képe, művészies kivitelű vagy nagyobb betűkkel szedett címfejek stb. Reklámnak számít az is, ha a román nyelven kívül a feladó címe más nyelven is szerepel.

— RADUCANU ION ELŐADÁSA A BÉCSI VILÁGGAZDASÁGI KONGRESSZUSON. A 17. ik gazdasági világgalálkozó alkalmával, amelyet Bécsben tartottak meg, Ion Raducanu volt miniszter előadást tartott Délkelet-Európa gazdasági helyzetéről, valamint a román-német gazdasági kapcsolatokról. Előadása befejező részében annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy mindkét fél becsülettel hajlja majd végre a német-román gazdasági egyezményt, mert a legjobb üzletek azok, amelyekben mindkét fél keres, nem pedig azok, amelyekkel egyik fél ki akarja használni a másikat. Hangsúlyozta, hogy a két ország gazdasági élete egymásra van utalva és előadását így fejezte be: „Engedjék meg, hogy szavaimat egy bölcs porosz király mondásával végezzem: „Leben und leben lassen!“

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, MÁJUS 26.

Bucuresti. 7: Ritmikus torna, lemezek, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Lemezek, 13: Időjelzés, sport, vizállásjelentés. 13.05: Victor Predescu zenekara. 14: Előadás. 14.10: Hírek. 14.30: A zene folytatása. 15.10: Időszerű közlemények. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.17: Rádiózenekar. 20.35: Közvetítés az Operából: „Tosca”. 21.30: Hírek, sport. 22.35: Hírek. 23.25: Lemezek. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül és olaszul.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek, étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: és 11.45: Felolvasás. 13.10: Oláh Kálmán cigányzenekara. 13.40: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 14.30: A rádió szalonzenekara. 15.30: Hírek. 17.15: A rádió diákfélfőrája. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.10: Fazekas Klára zongorázik. 19.10: Tánclemezek. 20.05: Sportközlemények. 20.15: Hírek. 20.30: A bűvös vadász. Opera. 22.40: Hírek.

Budapest II. 20.30: Gyorsírótanfolyam. 21: Hírek. 21.25: Két asszony, két költő. Felolvasás. 21.50: Farkas Jenő cigányzenekara muzsikál. 23: Az Operaház előadásának közvetítése. A bűvös vadász.

Belgrád. 13: Lemezek. 14.10: Népdalok. 17.45: Népszerű műsor. 18: Rádiózenekar. 19.20: Tánczene. 21: Radics Divna énekel. 23: Hírek. 23.15: Lemezek.

— SZOMBAT, MÁJUS 27.

Bucuresti. 7: Ritmikus torna, lemezek, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Lemezek. 13: Időjelzés, sport, vizállásjelentés. 13.05: Vasile Julea zenekara. 14: Előadás. 14.10: Hírek. 14.30: A zene folytatása. 15.10: Időszerű közlemények. 17: A Straja Tarji szervezet órája. 18.15: A Munca si Voie Buna szervezet órája. 19.17: A fahu. 19.32: Lemezek. 19.55: Felolvasás. 20.15: Rádiózenekar. 21: Rádióposta. 21.15: Ciprian Porumbescu együttes. 21.40: Tánclemezek. 22: Hírek, sport. 22.15: Román zene lemezekben. 23: Hírek. 23.15: Costica Tandjin zenekara. 23.45: Hírek külföldre franciául és angolul.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek, étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: és 11.45: Felolvasás. 13.10: Katonazenekar. 13.40: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Hanglemezek. 15.30: Hírek. 17.15: Tarka gyermekdelután. 17.45: Pontos idő jelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.10: Műszaki tanácsadó. 18.40: Lendvaj Jóska cigányzenekara. 20.15: Hírek. 20.25: A rádió szalonzenekara. 20.45: Egy pohár víz. Vigjáték. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Tánclemezek. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Operaházi zenekar.

Budapest II. 18.10: Hanglemezek. 19: Mezőgazdasági félóra. 19.30: Lendvaj Jóska cigányzenekara. 20.25: Felolvasás. 21: Hírek. 21.20: A rádió szalonzenekara. 22.30: Időjárásjelentés.

Belgrád. 13: Népszerű zene. 13.45: Lemezek. 17.45: Lemezek. 18.20: Rádiózenekar. 19.15: Lemezek. 19.45: Hegedűverseny. 21: Népdalok. 22: Rádiózenekar. 23.15: Tánczene.

UJ KÖNYVEK

— Gunnar Gunnarson: „A vulkán árnyékában”. A kítőrnai készülő örület lidércnyomásos közelségében vergődik a főhős lázas, tragikus élete, míg az utolsó hét nap végleg elmeríti a szellemi felbomlás örvényében. Ez a hét nap, amely harmónikusán indult és szétment egyszemély élet megdöbbentő haláltáncra, történe seiben olyan megrázó, mint egy lázalom. A derék orvos és felesége s a sántán lelkű barát, ki a gyanu mocskát veti az asszonyra, hogy a szerencsétlen férj az örületbe meneküljön elviselhetetlen gyötrelme elől, nagyszerű író tollára vall. Gunnar Gunnarson, a kiváló skandináv író olyan lenyűgöző erővel, de egyben gyengéd szeretettel formálja meg alakjait, hogy mind egyikük sorsa szívügyünké lesz. Az emberi gonoszság és jószág két végleges pótlusa közt feszül ez a regény, melyben a hős vigasztalan sorsa dacára azt érez teti velünk, hogy küzdeni méltó és érdemes a jóért, még akkor is, ha a gonosz győzelme elkerülhetetlen, mert maga a küzdelem az, ami felemel, tisztít és emberivé tesz. Gunnar Gunnarson: A vulkán árnyékában az Athenaeum Regénytár sorozatában jelent meg. (Megelőző kötetek: Chardonne: A boldogság éneke, Pirandello: A kitaszított, Hunyady: Nemes fém, Undset: Hű feleség, Nemirovskij: Zsákmány, stb. stb.) Vá szonkötésben 119.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Kolozsvár. Kérje az Athenaeum-újdonságok teljes jegyzékét.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: **Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu.** Egyéb apróhirdetés **szavankint 2 lei.** A lentü rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

Levelezés és házasság rovatokban való közlésre apróhirdetéseket nem vesz fel a kiadóhivatal.

ALKALMAZÁST KERES

Intelligens, független, középkorú nő ajánlikozik anyahelyettesnek, házvezetőnőnek magános urhoz, vagy hölgyhöz. Vidékre is menne. Címeket a kiadóba kér. 2365

ALKALMAZÁST NYER

Jórávaló mindenest keresünk elsőjére. Cím: Str. Moise Nicoară 12., II. 5.

Megbízható mindenés (szobalány) hosszabb bizonyítvánnyal kéttágu uricsaládhoz felvétetik. Str. Metianu 14a, I. em., délelőtt 10—12, délután 5—6 között. 2367

Magános ifjalemler íomjegijelenésü. fiatal házvezetőnőt keres azonnali belépésre. Címeket a kiadóhivatalba kér. 2363

Mindenes főzőnőt 1-re keresek. Cím a kiadóban. 2366

Megbízható mindenés főzőnő azonnalra felvétetik. Dr. Róna, Str. Gh. Popa 1a. 2369

LAKÁS

Bramárel-ucca 8. szám alatt kétszobás lakás mellékhelyiségekkel, esetleg két egyszobás lakás mellékhelyiségekkel június 15-re kiadó.

Napsütéses, háromszobás, földszinti, új, tramodern lakás kiadó a törvényszéki villasorban, Str. Sf. Apostoli 5. 2371

Összkomfortos, modern három- és négy szobás lakások kiadók, Bul. Carol 70. 2370

Belváros központjában

4 szoba, hallos, terasszos, összkomfortos modern villa, parkirozott udvarral augusztus 1-re kiadó. Címeket a kiadóba kérek. 2364

Kiadó

a Piata Avram Iancu-tér közelében, forgalmas helyen **hentes és fűszerüzletnek alkalmas szép, nagy üzlethelyiség.** Cím a kiadóban.

ÜZLET

Egy jólbevezetett nőifodrász-üzlet elutazás miatt 10.000 leiert sürögősen eladó. Cím a kiadóban. 2362

VÉTEL - ELADÁS

Megérkeztek az eredeti francia „Eclair-Vermorel” szőlő- és gyümölcsfa-permetezők. Fratii Burza S. A. vaskereskedés, Arad. 1923

Kerékpárabroncs

és sárhányó

előállító teljes berendezés eladó. Cím a kiadóba.

Sötét dióhálók

és topolyahálók nagy választékban. Belföldi és keleti szőnyegek, modern, új konyhaberendezés, amerikai íróasztal, rollók szekrények, kasszák, recamlé, kombinált szekrény stb.

olcsón, mélyen leszállított áron kaphatók. Veszünk sürögősen

megbízónk részére 6 és 12 személyes ezüst evőkészletet, porcellán- és üvegszervicet, antik ékszereket, szőnyegeket és teljes lakásberendezést.

Zálogkölcsönöket közvetítünk a temesvári zálogházba, előleget nyújtunk olcsón hosszabbítva, zálogcéduláit megvesszük.

TEMPO bizományi-üzlet, Fischer Eliz-palota.

Egy portabil írógép sürögősen eladó.

KÜLÖNFÉLÉK

Beraktározási raktárban lakásberendezések olcsón beraktározhatóak, eladni valót közvetítem. Eladó: telepes új rádió, üzletberendezés, álló-óra, metszett falitükör olcsón, Str. Moise Nicoară No. 0—11. 2357

ERIKA írógépszaküzlet és javítóműhely Arad, Strada Alexandri 5.

Telefon: 13-93. Fordításokat, másolásokat és sokszorosításokat vállalunk.

INGATLAN

Plata Cetății Vechen szépekvésű saroktelek, 120 négyszögöl, téglával, homokkal, kedvező fizetéssel eladó. 2368

HATSCHÉK

INGATLANFORGALMI IRODA Arad, Bulev. Carol 46 (Lakás nyvanott) előnyös aianlatai:

1926. után épült, modern, új házak 1.600 ezer: belvárosi emeletes bérház, 6 lakás, mind elő. fürdőszobás, parkett, 2 kislakás, 150 ezer hozam. — 1.300 ezer: főtér mellett, részben emeletes, hétszoba, hallos luxusvilla, személyzeti helyiségek, garázs, portáslakás, park, terraszok. — 900 ezer: körut mellett emeletes bérvilla, 3 összkomfortos, teljesen szeparált lakás, terraszok, nagy park, igen kedv. fiz. felt. — 750 ezer: 1. kerületben félemeletes, háromlakásos villa, parkett, calorifer, park, kedv. fiz. felt. — 600 ezer: körut mellett emeletes, kétlakásos villa, összkomfort, terraszok, kert. — 550 ezer: rendkéséhez közel magasföldsz. es. alapincézett háromszobás, fürdőszobás, parkett, külön két. és egyszobás komplett lakás. — 600 ezer Gloria-pályánál, jóúton, új, magasföldsz. tes, háromszobás, ház. lakással elő. fürdő, cselédszoba, parkett. — 420 ezer: közkötház táján magasföldsz. 1 nagy, 2 kislakás, kert, kedv. fiz. felt. — 310 ezer: közel a Marosparton magasföldsz. 2x2 szobás, fürdőszobával, pinca, jó hozam — 300 ezer: külvárosi egyszobás, emeletes villa, 400 öl park. — 185 ezer: új kétszobás, fürdőszobás, kedv. fiz. felt. — 170 ezer: Balasa-uccában új kétszobás, elő. fürdőszobával, 230 öl kert, kedv. fiz. felt. — Bankkölcsönök botátlárára

Legújabb jelentéseink:

Egymilliárd frankot költött eddig fegyverkezésre a békés Svájc

Bern. (Rador.) A képviselőház hadügyi bizottságának ülésén Menger referens kijelentette, hogy Svájc eddig 1 milliárd frankot költött nemzetvédelmi célokra, de lehetséges, hogy a körülmények kényszeríteni fogják a köztársasági kormányt arra, hogy még ennél nagyobb összegeket is igénybe vegyen.

A magyarság függetlensége áll a magyarországi választások politikai előterében

46g a nemzeti-szocialista párt vezetői is mélyen elítélik a külföldről szított nyilas-propagandát

Budapestről jelentik: A magyar kormány félhivatalos reggeli lapja, a „Függetlenség” mai száma vezércikkében többek között ezeket írja:

„A régi idők magyar politikai elemeinek mozgója és belső küzdelmeinek egyik legégetőbb kérdése: a függetlenség emlegetése ismét időszerűvé vált. Ma az egész világ előtt kell megmutatni, hogy a magyar függetlenségi eszme mozgatja és szabja meg politikai életünket. Azért fáradozott és harcolt 20 éven át Magyarország, hogy elérje pénzügyi, katonai, politikai és gazdasági önállóságát, mert nélkülük nem is gondolhatunk a jövőre és örökre mellékes sakkfigurái leszünk Európa erőinek játékaiban. Vannak azonban, akik másfelé tekintenek és elfelejtik, hogy a magyar függetlenség nélkül nem lehetnek magyarok. Jól jegyezzük meg, kik ezek, mert később, amikor már a világ lecsendesedik, a boldogabb Magyaror-

szágon nem szabad szóhoz engedni őket. Ma magyarok akarunk maradni.”

Az angol sajtó erősen foglalkozik a magyar közvéleményben okozott felháborodással, amelyet a Németországból Magyarországra küldött zöld „nyilasfüzetek” keltettek. A Daily Herald megjegyzi, hogy a zöld füzetek létrehozói a Magyarországból nemrég Németországba átszökött nyilasok között keresendők. Ez a propaganda általános visszatetszést keltett Magyarországon, úgy hogy még a magyar nemzeti-szocialista vezetők is megtagadták a szitkozódó hangú füzetekkel a lelki közösséget.

A Pesti Ujság jelenti, hogy a pestmegyei vitézi szék közigazgatási uton törölte a vitézek sorából dr. Csia Sándort, a nyilaskeresztes párt pomázi jelöltjét és Demeter Lénárt ügyvédet, aki a nemzeti front budapesti déli listájának harmadik helyezettje.

Németország hasznosítja a spanyol polgárháboru tapasztalatait

A lég- és tankelhárító tüzérség bevált, a vadászrepülőgépek és könnyűtankok nem bizonyultak ellenállóknak.

Berlin. (Rador.) A Spanyolországban küzdött Kondor-légió visszatérése alkalmából nagyszabású ünnepeket rendeznek Németországban. A légiónak ötezer tagja van és ezek június 6-án vonulnak el Hitler kancellár előtt. Az ünnepeken előreláthatólag Hitler vagy Göring beszédet mond. A Kondor légióban egyébként kizárólag műszaki szakértők harcoltak, akik a légelhárító és tankelhárító útegeknél működtek. A spanyol polgárháboru-

ban a németek értékes tapasztalatokat szereztek. Beavatottak szerint a légelhárító és tankelhárító tüzérség jól bevált, a vadászrepülőgépek valamint a könnyűtankok építésén azonban módosításokat kell eszközölni, mert ezek nem álltak ellen a modern gépfegyverek acélgolyóinak.

Róma. (Rador.) Spanyolországból 19460 olasz önkéntes tér vissza Olaszországba.

Rendszeresen átkutatják a japánok az angol és a francia hajókat

Aggodalmat keltett Londonban a távolkeleti helyzet — Az angol flottaparancsnok erélyes tiltakozása

Sanghai. Az elmérgesedett viszony még jobban kiéleződött Japán, Anglia és Franciaország között, amióta nem sikerült megegyezésre jutni Kulangsu sziget kiűritése dolgában. A japán hadihajók az utóbbi napokban parancsot kaptak, hogy tartóztassanak fel minden közeledő angol és francia hadihajót és gőzöst, Noble tengernagy, a kínai vizeken állomásozó angol flotta parancsnoka a legerélyesebb tiltakozást jelentette be a japán hatóságoknál és elégtételt kért, mert a japánok feltartóztatták az egyik angol hadihajót.

Csütörtökön Hongkong előtt egy japán hadihajó ágyulóvésekkel megállította az „Amaris” nevű francia gőzöst, amelynek fedélzetére fegyveres japán haditengerészek mentek és a francia kapitány tiltakozása ellenére átkutatták a hajót és annak papírjait. Amoi felé több angol és francia hadihajó indult el.

A távolkeleti helyzet aggodalmat kelt Lon-

donban. A japánok azon nyilatkozata, hogy a koncessziós területek nem képeznek külföldi területet, arra enged következtetni, hogy japán részről energikus lépésre készülnek. A kulangsu-i incidens következtében a japán flotta tegnap óta blokád alá helyezte a sziget kikötőjét és ezenkívül növeli a bizonytalanságot a francia és angol hajók rendszeres átkutatása. Az ilyen intézkedéseknek még súlyos következményei lehetnek.

Német-dán megnemtámadási egyezmény készül

Koppenhága. (Rador.) Lapjelentések szerint rövidesen megkötik a német-dán megnemtámadási egyezményt.

Lengyel-német sajtó-háborúság

Varsó. (Rador.) A Pat iroda jelenti: A Danzig és Lengyelország közötti határon történt incidenssel kapcsolatban a lapok azt írják, hogy a német propaganda manőveréről van szó. A lapok leközlök azokat a kilengéseket, amelyeket a lengyelek ellen követtek el. Így például Danzigban Jeana Platt lengyel vasúti tisztviselő feleségét súlyosan megsebesítette egy Richler nevű német, aki a kalthofi incidens megszervezőinek egyike. A danzigai asszonyt a rendőrség letartóztatta. Hasonló incidensek fordultak elő a német sziléziai Opolnben, a pomeraniai Slakovban és Allensteinben is.

A német távirati iroda viszont újabb és újabb német-ellenes kilengéseket közöl, amelyek lengyel területen lakó németek megpróbáltatásairól adnak hírt. A tegnapi fegyvertűz, amely egy német gépkocsivezető ellen irányult, egyike a leg-súlyosabb kilengéseknek, mert ez arra mutat, hogy a lengyelek meg akarják zavarni az összeköttetést a birodalom s Keletporoszország között.

Tíz évi kényszermunkára ítélték

a temesvári ékszerrablás főtettesét

Az Aradi Közlöny temesvári tudósítója jelenti: Az elmúlt év őszén a gyárvárosi vadászterdei uton a kora reggeli órákban két álarcos bandita hatolt be Csegő János ékszerész házába, ahol csak az idősebb háziaszonyt találták, aki utra készen állott. Bevásárlást akart eszközölni az idős iriaszony és amikor az álarcos banditák megrohanták, hogy adja át pénzt szónéklül a retiküljébe nyult és az abban levő ezer leit átadta. Az álarcos betörők azonban ezzel nem elégedtek meg és a hála-lárémült asszonyt a hálószobába vonszolták. Itt száját bekötötték és addig kint tartták, amíg beval-lotta, hogy hol tartja megtakarított pénzét. A banditák az ott talált tízezer leit magukhoz vették és azzal elszöktek.

A temesvári rendőrség bravuros nyomozás után még aznap a tetteseket el fogta. A gyanu ugyanis János Mária takarítónőre terelődött, aki régebben szolgálatban állott a házaspárnál és ezen elindulva házkutatást tartottak Jánosné lakásán, ahol a pénz egy részét és az ugyancsak elrabolt ékszerket megtalálták. Az asszony kétségbeesetten védekezett és elmondotta, hogy fogalma sem volt arról, hogy nála elrejtve pénz és ékszer van. A további vizsgálat megállapította, hogy az álarcos banditák Farkas Ilie rovtimultu betörő és a takarítónő férje, János Marin voltak.

A temesvári büntető tábla, tegnap tárgyalta bűnügyüket Lambrino tanácselnök vezetése alatt és Farkas Iliet 10 évi kényszermunkára, míg János Marint 7 évi nehéz börtönbüntetésre ítélte. Jánosné viszont a bűnrészesség vádjá alól felmentették és szabadlábra helyezték.

Kémkedési kísérlet miatt

egy nagykarolyi kereskedőt 15 év, hármat 20 — 20 évi kényszermunkára ítélt a kolozsvári katonai törvényszék

Kolozsvárról jelentik: A katonai törvényszék legutóbbi tárgyalásán több jelentős bűnper foglalkoztatta.

Csőkör Lajos, Husztinszky László, Böszörményi Ferenc és Leitce Károly nagykarolyi kereskedők idegen állam javára történt kémkedési kísérlet vádjával kerültek a katonai törvényszék elé. A bíróság Csőkört 15 évi, három vádlott-társát 20—20 évi kényszermunkával sújtotta.

Veres Zsigmond, Kulcsár Zsigmond, Somogyi Pál, Morvai István, Póci Zsigmond, Erdélyi Sándor, Katona Sándor, Somogyi Imre, Boros Károly szilágymegyei, Pir községbeli lakosokat nemzetgyalázás miatt állították katonai törvényszék elé. A vád szerint a március közepén történt részleges mozgósítások alkalmával nemzetgyalázó kijelentéseket tettek.

A tárgyaláson a védelmet Maier Titus ügyvéd látta el. A védő kijelentette, hogy az egész vád a falusiak viszálykodásából származott. A védőbeszéd elhangzása után az ítélet-hirdetést csütörtökre halasztották.